

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

วิกฤตทางวัฒนธรรมกับการดำรงชีวิตของเขาวาสตรี :

กรณีศึกษาผลกระทบของการพัฒนาชนบทในภาคเหนือ

(ภาคสนามจังหวัดพะเยา)

อ.วิมล ปิงเมืองเหล็ก และคณะ

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพะเยา 56000

รายงานผลการวิจัยเรื่อง "วิกฤตทางวัฒนธรรมกับการดำรงชีวิตของเยาวชนสตรี กรณีศึกษากลุ่มกระทงของ
การพัฒนาในชนบทภาคเหนือ (ภาคสนามจังหวัดพะเยา)"

บทที่ 1 บทนำ

บ้านน้ำจ๋าเคยเป็นหมู่บ้านที่อุดมสมบูรณ์มาในอดีต เพราะมีน้ำไหลซึมมาจากใต้ดิน สร้างความชุ่มชื้น
ไปทั่วบริเวณ จึงทำให้บ้านน้ำจ๋าเต็มไปด้วยต้นไม้กานาพรรณ และสัตว์ป่านานาชนิด โดยเฉพาะไก่ป่านับว่า
มีมากที่สุด แต่บัดนี้ บ้านน้ำจ๋า จากสภาพเดิมที่เคยเห็นได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก บริเวณสนามหน้า
โรงเรียนบ้านน้ำจ๋า ดินแตกกระแทง ถนนในหมู่บ้านด้วยหินคลุกที่ได้มาจากเงินของ ส.ส. ช่วงเดือน
เมษายน ถ้ามีรถวิ่งเข้าออกฝุ่นจะลอยคลุ้งไปทั่ว

ชาวบ้านบางหลัง และได้ทุนบ้านบางแห่ง มีเด็กวัยรุ่น และชายหญิงวัยกลางคน นั่งฉลองปีใหม่
สังสรรค์ด้วยการดื่มสุรา พร้อมร้องเพลงอย่างสนุกสนาน ท่ามกลางอากาศที่ร้อนระอุถึง 42 องศาเซลเซียส
(พ.ศ. 2534)

ถ้าจะสังเกตให้ละเอียดจะเห็นว่าพวกเขาเหล่านั้น โดยเฉพาะเด็กสาวต่างก็มีใบหน้า ผิวพรรณที่
ขาวผ่อง สันจมูกโด่งพองาม ชายวัยรุ่นบางกลุ่มแสดงตนเองเป็น อส. และชายบางคนบอกลักษณะว่าเป็น
ชายชาวตะวันตกกลาง

สุราที่ตั้งกลางวงมีตั้งแต่ แม่โขง แสงทิพย์ และเหล้าฝรั่งยี่ห้อดัง พร้อมกับโซดา น้ำแข็ง เหมือน
กับพวกเขาเหล่านั้น กำลังนั่งดื่มในร้านอาหารของตัวเมืองใหญ่ ๆ หรือในร้านในกรุงเทพฯ

คนเฒ่าคนแก่บางคนนั่งมองพวกเขาที่ได้ดื่มเมื่อดวงอย่างชื่นชมบางคนนั่งมองด้วยใบหน้าเฉยเมย และ
บางคน บางหมู่บ้าน หรือบางคุ้ม ไม่ได้สนใจเขาเหล่านั้นเลย ได้แต่นั่ง "จิกตอก" อย่างเงิบ ๆ

ปรากฏการณ์อย่างนี้กำลังจะเกิดขึ้นในชนบทไทย โดยเฉพาะบ้านน้ำจ๋า ของอำเภอดอกคำใต้
จังหวัดพะเยา และมันคงจะเป็นปรากฏการณ์ที่แปลกใหม่เมื่อ 4 หรือ 5 ปีก่อน แต่มันจะเป็นปรากฏการณ์
ที่ปกติชินตาของผู้พบเห็นในปีนี้และปีต่อ ๆ ไป

ในปรากฏการณ์เหล่านั้น มักมีสาเหตุหลายอย่างที่แฝงอยู่ เช่นอาจจะเกิดจากสาเหตุของการได้รับ
อิทธิพลของวัฒนธรรมทางตะวันตก อาจจะเกิดจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้าน *
และหรืออาจจะ เป็นสาเหตุของการเสื่อมทรามทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวบ้าน

สาเหตุดังกล่าวจึงเป็นเป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้ โดยที่จะนำผลของการวิจัยนั้น ไปศึกษาและ
ช่วยกันหาแนวทางในการกำหนดทิศทางของชนบท และเยาวชนสตรีของชนบทในภาคเหนือต่อไป

ผู้วิจัยในภาคสนาม โดยเฉพาะของจังหวัดพะเยา ได้ประชุมและกำหนดขอบข่ายของการวิจัยไว้ว่า จะต้องหาหมู่บ้านเป้าหมายที่มีปรากฏการณ์หลาย ๆ อย่างเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันเป็นประการแรกและจะต้องหาบุคคลในท้องถิ่นที่เป็นผู้นำหมู่บ้านเข้ามาเป็นผู้ช่วยวิจัย เพื่อหาข้อมูลที่แท้จริง และจะได้เฝ้ามองการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้านตลอดเวลาของการวิจัยเป็นประการที่สอง และประการสุดท้ายจะต้องทบทวนวิธีการในการหาข้อมูลที่แท้จริงจากหมู่บ้านให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สรุปการกำหนดวิธีการทำงาน เราได้เลือกคณะนักวิจัยชั้นนำชุดหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วย นักวิจัยจากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพะเยา อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านน้ำจ่า ซึ่งเป็นคนพื้นบ้าน และครูที่สอนโรงเรียนบ้านน้ำจ่า ซึ่งเป็นคนอีสานอีก 1 คน

การที่เราเลือกครูที่มีพื้นเพเป็นคนอีสานก็เพราะว่า หมู่บ้านน้ำจ่า นับเป็นหมู่บ้านที่ประกอบไปด้วยคนหลายภาค มีทั้งคนในภาคเหนือ ซึ่งเป็นคนที่เกิดในอำเภอดอกคำใต้ คนที่มีจากอำเภออื่น และคนที่มาจากจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดเชียงราย จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง เป็นต้น ยังมีคนที่ย้ายถิ่นฐานมาจากภาคอีสาน ซึ่งมีจำนวนไม่น้อย นั่นเป็นสาเหตุสำคัญที่เราเลือกหมู่บ้านน้ำจ่าเป็นหมู่บ้านเป้าหมาย เพราะการขยายบริการทางเพศของหญิงสาวในหมู่บ้านนั้น ส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่เป็นคนพื้นเมืองหรือคนภาคเหนือ และมีจำนวนน้อยที่เป็นหญิงที่มาจากครอบครัวของคนอีสาน

ปัญหาที่คณะวิจัยได้พบในการทำงานครั้งนี้ก็คือ การเข้าไปเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพราะการเก็บข้อมูลจะใช้ไม่ได้เลยในการเข้าไปสัมภาษณ์อย่างตรงไปตรงมา หรือการใช้แบบสอบถาม เพราะหัวข้อวิจัยที่ดีคำถามที่ดี ต่างก็ไปขัดกับผลประโยชน์อย่างมหาศาลของขบวนการค้าโสเภณีของจังหวัดพะเยาทั้งระบบ

เพราะฉะนั้น คณะวิจัยจึงต้องอาศัยเหตุการ์ณการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่กำลังเกิดขึ้นกับโรงเรียนหลาย ๆ แห่ง ของหมู่บ้าน คือการเปิดโรงเรียนของหมู่บ้านให้มีการศึกษาถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 9 โดยบอกกับชาวบ้านและผู้นำหมู่บ้านว่า เรากำลังจะมาสำรวจนักเรียน เพื่อจะนำข้อมูลเหล่านี้ เสนอหน่วยเหนือให้เปิด ป. 9 ในปีต่อ ๆ ไป

ช่วงแรกของการเก็บข้อมูล ปัญหาใหญ่ ๆ ยังไม่เกิดขึ้น เพราะชาวบ้านเชื่อว่าเรามาสำรวจโรงเรียนเพื่อจะขอเปิด ป. 9 จริง การเก็บข้อมูลในภาคบริบทเป็นไปอย่างราบรื่น การเข้าหมู่บ้านได้รับการต้อนรับจากชาวบ้านเป็นอย่างดี แต่มาช่วงหลัง คือการเก็บข้อมูลของครอบครัวเป้าหมาย 15 ครอบครัว ปัญหาเริ่มจะเกิดขึ้น ประการแรก ผู้นำหมู่บ้าน โดยเฉพาะคณะครูของโรงเรียน ส่วนหนึ่งที่ไม่ได้

เข้าร่วมวิจัย (ร่วมวิจัยเพียง 2 คน) กับครูอีกส่วนหนึ่งที่มีผลประโยชน์กับการขายบริการทางเพศในหมู่บ้าน เริ่มจะระแวง และตั้งข้อสงสัยว่า คณะวิจัยชุดนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการกรมสามัญศึกษา แต่ทำไมจะต้องมาสำรวจนักเรียนเพื่อจะเปิด ป. 9 ซึ่งเป็นเรื่องของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ นั้น เป็นประการแรก ประการที่สอง จากการซักถาม พูดคุยของคณะวิจัย เนื้อหาที่พูดคุยนั้น ไม่ใช่เรื่องของการศึกษาเพื่อจะเปิด ป. 9 แต่อย่างใด หากแต่เป็นเนื้อหาการเก็บข้อมูลของครอบครัวที่ส่งลูกสาวไปขายบริการทางเพศเสียส่วนใหญ่ และวันสุดท้ายของการเก็บข้อมูล เห็นจะต้องยุติลงตรงที่วงสุรaban บ้านพักครูหลังหนึ่ง ซึ่งล้อมรอบไปด้วยหญิงที่เคยเข้าสู่อการขายบริการทางเพศ ผู้หญิงที่กำลังขายบริการทางเพศอยู่ในขณะนี้ และเอเจนต์ในหมู่บ้านซึ่งเมื่อมาได้ทีแล้วจึงชี้หน้าถามผู้วิจัยอย่างตรงไปตรงมาว่า "ผมถามตรง ๆ ว่าคุณเข้ามามีบ้านน้ำจิ้มทำไม"

บทที่ 2 บ้านน้ำจ้ำ ดินแดนที่มีแต่น้ำและไก่อ่ำในอดีต

บ้านน้ำจ้ำนับเป็นหมู่บ้านใหญ่ ที่กระจายตัวไปตามแนว "ตอยตวงเทวดา ตอยขุนน้ำจูน" ซึ่งทอดยาวเป็นแนวปรากฏหลังได้อย่างยอดเยี่ยม และตอยเหล่านี้ในอดีตเป็นที่เกิดของต้นน้ำ ลำธาร และสัตว์ป่านานาชนิด

นับจากปีพุทธศักราช 2450 ซึ่งเป็นปีที่ตั้งหมู่บ้านเป็นต้นมา จากบ้านไม่กี่หลัง กลายมาเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ จนทางราชการสามารถแยกออกเป็นหมู่ ๆ ถึง 5 หมู่ และมีบ้านเพิ่มมากถึง 801 หลังคาเรือน บ้านน้ำจ้ำ จึงเป็นหมู่บ้านเป้าหมายของหน่วยราชการ และหน่วยงานเอกชนอีกหลายหน่วยที่ต้องการเข้าไปสัมผัส

ความจริงจังหวัดพะเยาใช้ว่าจะมีแต่คนในหมู่บ้านน้ำจ้ำเท่านั้นที่เข้าสู่อการขยายบริการทางเพศหากมีแทบจะทุกหมู่บ้าน ทุกอำเภอ ทั้งทั้งจังหวัดพะเยา จนถึงกับบางอำเภอกลายเป็นคำเรียกขาน และเป็นสัญลักษณ์ของการขยายบริการทางเพศซึ่งเป็นที่รู้จักทั่วประเทศ

จากประวัติศาสตร์อันรุ่งเรืองในอดีตของอาณาจักรกวมยาว ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 16 เป็นต้นมา จังหวัดพะเยานับเป็นแหล่งอยู่ชั่ววูถุน้ำ อันอุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งของอาณาจักรล้านนา มีกษัตริย์ปกครองสืบต่อกันมาเป็นลำดับ บางยุคก็รุ่งเรืองสุดขีด เช่น ยุคของพญาจ้เมือง เป็นต้น บางยุคก็เสื่อมสลาย จนไม่มีแม้แต่ชื่อปรากฏอยู่ในประวัติศาสตร์ เช่นยุคที่พม่าเข้ามาครอบครองในปี พุทธศักราช 2101

อำเภอเมืองพะเยาได้แยกจากจังหวัดเชียงรายเป็น "จังหวัด" เมื่อ ปี พ.ศ. 2520 โดยมีเนื้อที่ 6,335 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 3,959,375 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปล้อมรอบด้วยเทือกเขา ทั้งทางทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ทิศใต้ และตอนกลางของจังหวัด เทือกเขาเหล่านี้จะทอดตั้งเป็นแนวยาวจากทิศเหนือลง ไปทิศใต้ มีที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูก โดยเฉพาะที่ราบริมฝั่งแม่น้ำสายสำคัญ ๆ เช่นแม่น้ำอิง และแม่น้ำยม เป็นต้น

จังหวัดพะเยาได้แบ่งการปกครองเป็น 7 อำเภอ 54 ตำบล และ 630 หมู่บ้าน มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง และสุขาภิบาล 6 แห่ง จำนวนประชากรทั้งหมดมี 488,141 คน แยกชาย 245,513 คน เป็นหญิง 242,610 คน (ปี 2533)

อาจจะเป็นเพราะสองริมฝั่งของลำน้ำร่องช้าง ที่ผ่านตัวอำเภอดอกคำใต้ ซึ่งเต็มไปด้วยดอก
กระถินเทศ ที่ลักษณะกลมโตเท่าหัวแม่มือ สีเหลือง กลิ่นหอมกระจายนี้กระมัง ทำให้อำเภอนี้ถูกเรียกขาน
ว่าอำเภอดอกคำใต้ ซึ่งเป็นอีกชื่อหนึ่งของดอกกระถินเทศ และกาลต่อมา ได้กลายเป็นอำเภอที่ขึ้นชื่อว่า
มีพ่อแม่ส่งลูกสาว" ล่องใต้" มากที่สุดแห่งหนึ่งในภาคเหนือ

ลักษณะของผู้หญิงของอำเภอดอกคำใต้ จะเป็นคนที่มีผิวขาว หน้าตาน่ารัก และมีเสน่ห์ ในสมัย
ก่อนจึงเป็นที่หมายปองของหนุ่ม ๆ ทั้งในตัวเมืองดอกคำใต้ และหนุ่มต่างเมือง จนมีคำกล่าวที่ว่า
"ถ้าใครได้ลื้อ (เกวียน) ทิ้งไปบ้านแม่มาเฮีย ถ้าใครได้เมีย ทิ้งไปดอกคำใต้" ซึ่งคำกล่าวนี้แสดงถึง
ความมีเสน่ห์ของสาวดอกคำใต้อย่างรุนแรง ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

อำเภอดอกคำใต้ นับเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดอำเภอหนึ่งมีถึง 142,140 ไร่
(ปี 2523) แต่ปัญหาที่ชาวเกษตรแก้ไม่ได้คือ การขาดแคลนน้ำเพื่อมาทำการเพาะปลูก เพราะอำเภอ
ดอกคำใต้มีแหล่งน้ำเพียงแหล่งเดียว คือร่องช้าง ซึ่งเป็นลำน้ำสายเล็ก ๆ ที่ไหลผ่านมาจากเทือกเขา
ผีปันน้ำ ตำบลบ้านป็น แล้วไหลลงสู่แม่น้ำอิง

และแน่นอน จากจำนวนชาวบ้านร้อยละ 85 ซึ่งปลูกพืชเศรษฐกิจอันประกอบไปด้วย ข้าว
ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง กระเทียม หม่อน และพืชสวน ซึ่งมี มะม่วง ลำไย กลิ้นจี่น้ำว่า
มะพร้าว รวมทั้งแล้วคิดเป็นมูลค่าการผลิตช่วงปี 2530 - 2531 ได้เพียง 254.79 ล้านบาท ต่อประชากร
ทั้งหมดของอำเภอ 77,649 คน โดยแยกเป็นชาย 39,252 คน เป็นหญิง 38,396 คน (ปี 2533) จึงไม่
เป็นการเพียงพอที่จะนำออกไปขายเพื่อนำเงินก้อนโตมาสร้างฐานะของครอบครัว

แต่เดิมที่ตลาดอำเภอดอกคำใต้ คนที่ทำมาค้าขายจะเป็นคนพื้นเมือง หรือคนที่มีภูมิลำเนาในอำเภอ
ดอกคำใต้เท่านั้น คนสัญชาติอื่น เช่นคนจีน มีน้อยมากที่จะเข้าไปทำมาค้าขาย จะมีให้เห็นบ้างแต่ไม่กี่ราย
เพียง 3 - 4 ปีนี้เอง จึงนับได้ว่าอำเภอดอกคำใต้ มีประชากรที่เป็นคนพื้นเมืองเกือบจะร้อยเปอร์เซ็นต์
จนถึงปี พ.ศ. 2500 จึงได้มีชาวอีสานเคลื่อนย้ายเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านต่าง ๆ เช่นบ้านวังขอมแดง และ
บ้านน้ำจำ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะทางรัฐบาลในสมัยนั้นได้ประกาศเวนคืนที่ดิน เพื่อสร้างเขื่อนอุบลรัตน์

เพราะความสมบูรณ์ของธรรมชาติในบ้านน้ำจำนั่นเอง คนกลุ่มแรกอันประกอบไปด้วย พ่ออ้อยอ้าย
พ่ออ้อยปวน พ่ออ้อยขุน แม่อ้อยบุญ พ่อใจ แม่ขุน และญาติพี่น้องจำนวนหนึ่ง จึงเดินทางมาจากจังหวัดน่าน
ลำปาง และเชียงราย เพื่อเข้ามาแผ้วถาง ทำไร่ไถนา จนได้ผลผลิตอย่างเป็นกอบเป็นกำซึ่งความอุดม
สมบูรณ์ของบ้านน้ำจำนี้ พลอยทำให้ญาติที่อยู่บ้านเดิม เดินทางเข้ามาสัมผัสกันมากขึ้นตามลำดับ

ตัวศควม เป็นชาวพุทธ ปี พ.ศ. 2452 ถึงปี พ.ศ. 2482 ชาวไทยกลุ่มนี้จึงตั้งสำนักสงฆ์ขึ้นกลางหมู่บ้าน โดยนิมนต์พระภิกษุรูปหนึ่งมาจำพรรษา ต่อมาสำนักสงฆ์แห่งนี้ได้รับอนุญาตเป็นวัดชื่อวัดบ้านน้ำจ้ำ

ตั้ง ได้กล่าวมาแล้วว่า ทางภาคอีสานได้มีการสร้างเขื่อนอุบลรัตน์ และมีการเวนคืนที่ดินของราษฎรเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ปี พ.ศ. 2500 ถึง ปี พ.ศ. 2524 คนอีสานในหลายจังหวัดต้องเคลื่อนย้ายไปหาที่ทำกินกันใหม่ทั้งภายในภาคของตน และภาคอื่น ซึ่งแน่นอน ภาคที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของเมืองไทยในขณะนั้นคือ ภาคเหนือ เพราะฉะนั้น ขบวนการเคลื่อนย้ายการทำมาหากินของคนอีสานจึงทะลักเข้าสู่เมืองพะเยา และเข้าสู่บ้านน้ำจ้ำ อำเภอดอกคำใต้ในที่สุด

การที่คนอีสาน ซึ่งมีความซนซันแข็งเป็นนิสัยเดิมอยู่แล้ว เข้ามาทำงานในภาคเกษตร โดยเข้าแล้วถางป่าเพื่อทำไร่ ขอเช่าเช่านาเพื่อปลูกข้าว ขอเช่าเรือเพื่อหาปลาในกว๊านพะเยาซึ่งมีปลาที่ชุกชุม พร้อมทั้งเก็บตุนอาหารป่าไว้กินยามแล้ง ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนกับคนพื้นเมืองที่ถือคติในการครองชีวิตแบบง่าย ๆ ว่า "หาตอนเช้ากินตอนเช้า หาตอนเย็นกินตอนเย็น"

เพราะการตั้งหม้อดินให้น้ำเดือด แล้วจึงไปเก็บผักมาใส่หม้อแกง เหมือนที่เคยทำในอดีต จะทำไม่ได้อีกต่อไปแล้ว

นับแต่นั้นมา บ้านน้ำจ้ำ จึงมีคนที่มีจากหลายทิศ และหลายภาค ต่างก็เกาะกลุ่มกันเป็นหมู่ ๆ โดยถือหลักเกณฑ์ของธรรมชาติว่า ญาติใคร ญาติมัน และภาคใคร ภาคมัน

จากหมู่บ้านแรกที่อยู่ติดถนนใหญ่ คือหมู่ที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยคนพื้นเมืองและคนอำเภอใกล้เคียงก็ขยายเป็นหมู่ที่ 5 ซึ่งเป็นคนอีสานเสียส่วนใหญ่ หมู่ที่ 6 เป็นคนพื้นเมืองและอำเภอใกล้เคียง แล้วกระโดดข้ามเป็นหมู่ที่ 8 ซึ่งเป็นกระจุกของคนอีสานที่มาจากนครพนม และมักจะเรียกพวกตนเองว่า "ภูไท" และสุดท้ายกระโดดเป็นหมู่ที่ 10 เป็นกระจุกของคนที่มาจากจังหวัดแพร่

การกระโดดไปกระโดดมาของเลขที่ ของหมู่บ้าน โดยไม่เรียงลำดับเป็นเพราะสาเหตุของการตั้งหมู่บ้านของทางราชการ ที่หมู่บ้านใดในตำบลนั้นมีจำนวนประชากรพอจะตั้งเป็นหมู่บ้านได้ ก็จะต้องให้ก่อน โดยไม่คำนึงถึงพื้นที่ของชุมชนที่อยู่ใกล้กันแต่อย่างใด เพราะฉะนั้น บ้านน้ำจ้ำ จึงมีตั้งแต่หมู่ที่ 4, 5, 6, 8 และ 10 ดังปรากฏข้างต้น

เมื่อปี 2533 ถนนเข้าหมู่บ้านน้ำจ้ำยังเป็นดินแดง หน้าแล้ง ฝุ่นตลบ ซึ่งมีทางเข้าสู่หมู่บ้าน 2 เส้นทาง เส้นทางแรกใกล้กับตัวอำเภอ มีระยะทางยาวเพียง 8 กิโลเมตร ส่วนเส้นทางที่สอง เข้าทางที่ตั้งของตำบล ระยะทางยาว 14 กิโลเมตร ปัจจุบันเส้นทางเส้นแรก กำลังสร้างเป็นถนนของ รพช. ลาดยาง ซึ่งเชื่อว่าจะเสร็จสมบูรณ์ในปี 2534

จากบ้านที่มีจำนวน 801 หลังคาเรือน มีผู้ชาย 1,456 ผู้หญิง 1,359 คน รวมแล้วมี 2,815 คน และมีเนื้อที่ทำการเกษตร 7,044 ไร่ ชาวบ้านของบ้านน้ำจ้ำร้อยละ 98 จึงมีอาชีพพื้นฐานทางการเกษตร โดยจะปลูกเฉพาะ ข้าว ข้าวโพด ถั่วเขียว ทอม และกระเทียมเท่านั้น

เครื่องมือในการทำการเกษตรจาก จอบ เสียม ไถ คราด ก็เปลี่ยนเป็นเครื่องมือที่ทันสมัยโดยใช้เครื่องจักร การใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์แทนปุ๋ยธรรมชาติ และใช้ยาปราบศัตรูพืช

หลายครอบครัวไม่มีที่ทำกิน ก็เข้าไปรับจ้างทำงานจากเจ้าของที่ดิน ในบ้านน้ำจ้ำจะมีการจ้างงานอยู่ 2 ประเภท คือ รับค่าแรงเมื่อเสร็จงานของแต่ละวัน และรับจ้างแบบผูกขาด คือยกคนทั้งครอบครัวไปทำงานรับจ้างกันเป็นระยะเวลา 1 ปี แล้วจึงคิดค่าจ้าง ซึ่งอาจจะเป็น ข้าว หรือ เงิน ก็ได้

เดิมบ้านน้ำจ้ำเป็นสังคมที่อยู่กันอย่างสงบสุข คนหลายภาค ต่างก็แสดงออกซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนเอง ไม่มีผู้นำที่สร้างอิทธิพลข่มขู่ชาวบ้าน ไม่มีปัญหาการฆ่าชิงกันและกัน ไม่มีการค้าขายเสียดัดต่างก็มุ่งทำงานตามหน้าที่ของตนตามอัธยาศัย ชาวอีสานซึ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงช่วยกันสร้างวัดของตนเองขึ้นมาอีก 1 แห่ง ในบริเวณหมู่ที่ 5 ชื่อวัดศรีสำราญ และปัจจุบัน มีพระภิกษุอีกรูปหนึ่งเดินทางมาจากจังหวัดชุมพร มาตั้งสำนักสงฆ์ขึ้นอีกที่หนึ่งแห่ง ใกล้ไร่ของบ้านหมู่ที่ 6 และต่อมามีสำนักสงฆ์ตั้งอยู่ใกล้ตอยของหมู่ที่ 8 อีกแห่งหนึ่ง

บ้านน้ำจ้ำมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาอยู่ 1 โรงเรียน ซึ่งชาวบ้านช่วยกันก่อสร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2501 เปิดสอนตั้งแต่ระดับเด็กเล็ก จนถึง ประถมปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียน 437 คน ครู 19 คน และภารโรง 1 คน

ตั้งแต่โรงเรียนเปิดสอนมาในปี พ.ศ. 2501 จนถึงปัจจุบัน มีนักเรียนจบการศึกษาไปถึง 28 รุ่น รวมศิษย์เก่าทั้งหมดมี 2,100 คน และนักเรียนเหล่านี้ได้เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาเพียง 120 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 5 ของผู้ที่จบการศึกษาทั้งหมด

บ้านน้ำจ้ำ ซึ่งเคยอุดมสมบูรณ์ด้วยน้ำ และสัตว์ป่านานาชนิด ปัจจุบันสัตว์ป่าเหล่านั้น เริ่มถูกชาวบ้านและนายทุนท้องถิ่น เข้าไปตัดไม้ในแหล่งสำคัญ จึงทำให้บ้านน้ำจ้ำ กลายสภาพเป็นบ้านที่แห้งแล้ง หน้าแล้งขาดแคลนน้ำ จะเหลือพอใช้ได้เพียงบ่อน้ำหน้าโรงเรียน และบ่อน้ำกลางทุ่งนาหัวบ้านเท่านั้น

น้ำที่เคยไหลมาจากตอยที่ทอดยาวด้านหลังของหมู่บ้านตลอดปี กบเขียดที่ร้องแข่งแซ่ และไก่ป่าที่อุดมสมบูรณ์บัดนี้ เป็นเพียงเรื่องเล่าให้ผู้คนแปลกถิ่นฟังเท่านั้น จะมีไก่อยู่บ้างก็เป็น "ไก่ชน" ที่พ่อนำเงินของลูกสาวตนเองที่ส่งมาจากกรุงเทพฯ มาเล่นพนันขันต่อกันอย่างสนุกสนานก่อนและกลางเทศกาลสงกรานต์

บทที่ 3 บ้านน้ำจ้ำ เมื่อชบวนการขายบริการทางเพศเริ่มมาเยือน

วิถีชีวิตของผู้คนในหมู่บ้านน้ำจ้ำหมุนเวียนผ่านจากปีต่อปี โดยไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงมากนักเหมือนกับชนบทของไทยโดยทั่วไป ผู้คนทำมาหากินกันอย่างสงบ และตามกำลังของตนเอง ถึงเทศกาลงานสำคัญต่างก็จัดงานของตนเอง ตามวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ได้สืบทอดกันมา คนพื้นเมืองก็จัดเทศกาลสงกรานต์เมื่อถึงเดือนเมษายน และเล่นสาดน้ำกันตามหมู่บ้าน เด็กๆ ออกจะสนุกกว่าใคร ผู้สูงอายุก็เตรียมอาหารคาวหวานไปถวายพระที่วัดกลางบ้านพร้อมรดน้ำดำหัว ขอ "สุมา" "คารวะตามประเพณี

ไม่มีภาพของวัยรุ่นที่แต่งกายทันสมัยมานั่งตีหมอลำ แล้วเปิดเพลงขอติดจากกรุงเทพฯ ที่แผดเสียงดังลั่นจากเครื่องเสียงอันมหึมา ไม่มีภาพผู้เฒ่า ผู้แก่ พ่อแม่ ชะเง้อชะเง้อมองที่ถนนหน้าบ้าน ยามเมื่อมีรถสองแถววิ่งมาเข้ามาจากในเมือง โดยหวังว่าจะมีลูกสาวของตนเองหอบของพะรุงพะรังวิ่งเข้าบ้าน ไม่มีภาพของหนุ่มสาวๆ หรือ คู่เวต ประคองลูกสาวเข้ามาทักทายพ่อแม่อย่างเดอด่า

จนถึงปี พ.ศ. 2515 ความสงบที่เคยมีมาพร้อมกับบ้านน้ำจ้ำ เริ่มล่อแว่วว่าจะมีความยุ่งยากเกิดขึ้น เมื่อมีคนแปลกหน้าเดินทางเข้าหมู่บ้านกลุ่มแล้วกลุ่มเล่า คนในบ้านน้ำจ้ำน้อยนักที่จะรู้ว่า เขาเหล่านั้นเข้ามาทำไม จะมีผู้รู้ดีเพียงไม่กี่คน และหนึ่งคนนั้นคือผู้ใหญ่บ้าน

แล้วเหตุการณ์ที่ทุกคนยังไม่เคยเห็นมาก่อนก็เกิดขึ้น คือการฆ่ากันอย่างอกอาจ และเกิดขึ้นบ่อยครั้งหลายคนไม่ทราบสาเหตุว่ามันเกิดขึ้นเพราะเหตุใด แต่ก็มีบางคนที่รู้ว่า มันเกิดจากการหักหลังของการค้าขายเสพติด ซึ่งมีการค้าขายกันในบ้านน้ำจ้ำกันอย่างเงียบ ๆ และมักจะอยู่ในกลุ่มของคนที่มาจากภาคอีสานเสียส่วนใหญ่

จากปี 2515 นั้นเอง บ้านน้ำจ้ำ จึงเป็นแหล่งที่มีการแลกเปลี่ยนซื้อขาย ยาเสพติด เพื่อส่งผ่านไปยังภาคใต้ของประเทศไทย และคดีฆาตกรรมเพิ่มสูงขึ้น สูงขึ้นเรื่อย ๆ จนเป็นที่จับตามองของทางการ

ปี พ.ศ. 2519 พ่อเลี้ยง (เอเขนต์) ตัวอำเภอดอกคำใต้ เข้าไปเยี่ยมญาติของตนที่บ้านน้ำจ้ำ และเริ่มมีการชักชวนญาติ ๆ เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อไปทำงาน หรือ "ล่องใต้" หรือขายบริการทางเพศ หญิงสาวกลุ่มแรกที่ "ล่องใต้" ของปีนั้นเอง เป็นรุ่นบุกเบิกของธุรกิจด้านนี้

และปัจจุบัน เขาเหล่านั้นได้เกาะกลุ่มเข้ามาอยู่ในหมู่บ้าน มีครอบครัว มีหลักมีฐานะที่มั่นคง และตั้งตนเองเป็นกลุ่ม "พ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง" ในหมู่บ้านเพื่อสอดส่องสายตามองหา เด็กสาวแล้วชักชวนเข้าสู่การขายบริการทางเพศต่อไป

เด็กสาวที่ได้รับการอบรมจากโรงเรียนของหมู่บ้าน บางรุ่นนาน 4 ปีบ้าง 7 ปีบ้าง และ 6 ปีบ้าง เมื่อจบการศึกษาแล้ว หลายคนได้ทะยอยเดินเข้าสู่ถนนสายนี้มากมายนานเหมือนกับการเดินทางไปทำงานอย่างปกติ บางคนก่อนจะไป ยังมาลาครูของตน พร้อมกับบอกว่า "ปีหน้าถ้าหนูกลับมา หนูจะซื้อสายสร้อยมาฝากครูนะ" เพราะฉะนั้น จากจำนวนนักเรียนที่จบมา 28 รุ่น มี 2,100 คน (รวมทั้งชายและหญิง) เด็กสาวจึงเข้าสู่การขายบริการทางเพศถึง 182 คน ขณะนี้กลับมาอยู่ที่บ้านแล้ว 82 คน ยังขายบริการทางเพศในสถานที่ต่าง ๆ มีจำนวน ถึง 106 คน (ปี 2533) //

ก่อนที่เด็กสาวเหล่านี้จะเดินเข้าสู่ถนนสายดังกล่าว เด็กสาวจะต้องผ่านขบวนการค้าขายมนุษย์อย่างเป็นระบบ นับตั้งแต่การถูกทรมานจากพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง ในหมู่บ้าน ขณะที่เด็กสาวกำลังเรียนอยู่ชั้น ป. 6 ซึ่งการทรมานนี้จะคุยกับพ่อแม่ของเด็กโดยตรง เมื่อตกลงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เงินก้อนหนึ่งซึ่งพ่อแม่คิดว่ามากมายก็จะอยู่ในมืออย่างอบอุ่น เมื่อลูกสาวเรียนจบกลับมาว่าลาครู อาจารย์ และเพื่อนฝูงพร้อมกับการเข้าเรียนปัจฉิมนิเทศจากโรงเรียนและหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ เธอก็จะเดินทาง "ล่องใต้" ทันทีกว่าที่เธอจะรู้ว่า เธอจะต้องชดใช้เงินที่พ่อแม่รับไว้แล้วเท่าไร ก็ต่อเมื่อทุกอย่างอยู่ในการควบคุมของเอเยนต์ใหญ่ในกรุงเทพฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

แน่นอน เธอคงยังไร้เดียงสาที่จะรู้ว่า เงินที่แม่รับมาครั้งแรกแค่ 20,000 บาทนั้น เธอต้องพลีร่างกายและเสียพรหมจารีเพื่อใช้หนี้ให้เอเยนต์หักถึง 40,000 บาท เธอจึงจะเป็นอิสระในระดับหนึ่ง

เอเยนต์ใหญ่ในกรุงเทพฯ ความจริงก็หาใช่ใครอื่น พวกเขาก็เป็นคนพื้นเมือง หรือคนดอกคำใต้ นั่นเอง อดีตเขาเหล่านั้นก็เคยเกี่ยวข้องกับขายบริการทางเพศมาก่อน ต่อมาได้เซียบฐานะขึ้นเป็นเอเยนต์ใหญ่ เพราะมีเงินพอที่จะหาสถานที่ที่จะเปิดบริการได้เอง มีเงินพอที่จะส่งส่วยให้กับผู้มีอำนาจ และมีเงินพอที่แสดงตนเป็น "พ่อเลี้ยง" เมื่อกลับมาเยี่ยมบ้านเดิมของตนเอง

ปัจจุบัน "พ่อเลี้ยง" เหล่านี้ เริ่มแสวงหาอำนาจรัฐในท้องถิ่น เพราะเขาถือว่า ถ้าได้อำนาจรัฐในท้องถิ่นแล้ว สถานะภาพในสังคมของเขาจะต้องเปลี่ยนไปในทางที่ดี และอำนาจรัฐท้องถิ่นสามารถปกป้องธุรกิจการค้าผู้หญิงได้ ดังปรากฏขึ้นเมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2533 นายสุ นายชัย นายพัน ต่างก็ได้รับเลือกตั้งเป็น สจ. ด้วยคะแนนท่วมท้น และบางคนยังได้เป็นถึงประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมของจังหวัดอีกซ้ำไป *

พ่อแม่เด็กสาวบางราย กลัวว่าลูกสาวจะได้ไปอยู่กับเอเยนต์ที่ไม่ดี และจะต้องทำงานหนัก จึงได้
เดินเข้าหาครูในหมู่บ้านที่กว้างขวางคนหนึ่ง พร้อมกับกล่าวฝากฝังว่า "คุณครูเจ้า ฐานะก็ยากจนประ
เดี๋ยวนี้จะทำอย่างไร อันนั้นก็ไปตีมา อันนั้นไป ฐานะของพ่อแม่ก็ดี อะไรก็เข็ดหน้าชูตมา ครูเป็นคนกว้าง
ขวาง มีเพื่อนฝูงมก ถ้าอย่างไรขอช่วยแนะนำ หรือพาลูกสาวของข้าเจ้าไปส่งด้วย ว่ามันอยู่อย่างใด.."

นั่นแสดงว่า ต่อไปการที่เด็กสาวจะถูกล่อลวงเพื่อไปขายบริการทางเพศคงจะต้องหมดลง แต่จะมี
ภาพของการสมัครใจ และเลือกเข้าสังกัดเอเยนต์ ที่เขาคิดว่ามี "คุณธรรม (?) " เข้ามาแทนที่

บ้านน้ำจังก์ก็เริ่มจะมีเหตุการณ์แปลกใหม่ ปรากฏให้เห็นอยู่เรื่อย ๆ สงกรานต์, ขึ้นบ้านใหม่,
แต่งงาน, บวชลูกแก้ว (บวชนาค) เริ่มจะคึกคักไปด้วยผู้คน รถตู้ของพ่อเลี้ยง รถเก๋งของคนกรุงเทพฯ
ที่มากับหญิงสาวที่ไปขายบริการทางเพศ รถบัสของพ่อเด็กสาว และรถจักรยานยนต์รุ่นต่าง ๆ ที่ทันสมัย
และเป็นที่ชื่นชอบของวัยรุ่น ก็จะวิ่งกันขวักไขว่ เสียงจากลำโพงที่ก่อตัวเป็นชั้น ๆ สูงเท่ากับบ้านหลังย่อม
ดังกระหึ่ม ตกกลางคืน ไฟสลัปสีของรถเคลื่อนที่ จะสายตัวไปมาอย่างวูบวาบ เด็กหนุ่มเด็กสาวจะกระโดด
เข้ากลางฟลอร์แล้วเต้นด้วยจังหวะเร้าร้อน

และถ้าบ้านใครสามารถปิดถนนในหมู่บ้าน แล้วเพิ่มภาพยนตร์มาฉายให้ดูฟรีจนสว่าง นั่นแสดงว่า
เจ้าภาพงานนั้น เป็นคนมีเงิน จัดงานสมหน้าสมตากับการเป็นเจ้าภาพ

แต่เหตุการณ์เหล่านี้มักจะเกิดในบ้านน้ำจังก์ยที่สุด เพียงหมู่ที่ 4 ที่ 6 และที่ 10 เท่านั้นจะ ไม่มี
หรือแทบจะ ไม่เห็นเลยของภาพเหล่านี้ในหมู่ที่ 5 และที่ 8 ซึ่งเป็นชาวภูไท

ทั้งนี้เพราะเด็กสาวที่เข้าสู่การขายบริการทางเพศส่วนใหญ่ร้อยละ 95 เป็นเด็กสาวที่มาจากหมู่ที่
4 ที่ 6 และที่ 10 ซึ่งเป็นคนพื้นเมืองและอำเภอใกล้เคียง ส่วนผู้คนในหมู่ที่ 5 และที่ 8 จะมองเรื่อง
เหล่านี้อย่างเย็นชา พ่อใหญ่ แม่ใหญ่ ก็นั่ง จักตอก สานกระบี่ ทอผ้า อยู่ใต้ถุนบ้านบ้าง ใต้ต้นไม้บ้าง
เด็กหนุ่ม เด็กสาวก็จะถือจอบเสียมเข้าไปยังไร่ข้าวโพดบ้าง ไร่ถั่วเขียวบ้าง หรือหาปลาตามหนองน้ำบ้าง

ถามหลายคนต่อปรากฏการณ์เหล่านี้ ต่างก็ให้คำตอบว่า ประการแรก คนที่มาจากอีสาน เมื่อเดิน
ทางเข้ามาอยู่ในกลุ่มของคนภาคอื่น (ภาคเหนือ) พวกเขาจะต้องรวมตัวกันเป็นกลุ่มด้วยสัญชาตญาณของ
การป้องกันตัว และแน่นอน เมื่อพวกเขาจะทำอะไรลงไป เขาจะต้องปรึกษาคณะที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ก่อน
นั่นคือ พ่อใหญ่ แม่ใหญ่ ของพวกเขานั่นเอง พ่อใหญ่ แม่ใหญ่ ก็จะสั่งสอนกันเป็นทอด ๆ ว่า อย่าไปทำ
อย่างคนพื้นเมืองเขา เพราะนั่นเป็นเรื่องที่เสื่อมเสียชื่อเสียงของตนเองญาติพี่น้องด้วย

แต่ถ้าปีไหนที่พวกเขาได้ผลผลิตดี ปีนั้นพวกเขาก็จะจัดงานอย่างสนุกสนานเช่นกัน ซึ่งเรียกว่างาน "บุญผะเหวด" เนื้อหาสาระของงานจะเต็มไปด้วยการทำบุญ ฟังเทศน์มหาชาติ และรักษาประเพณีเดิมไว้ อย่างมั่นคง

และนั่นไม่ได้หมายความว่า คนอีสานจากหมู่ 5 และหมู่ 8 ไม่มีครอบครัวใดที่ส่งลูกสาวไปขาย บริการทางเพศเลย มี แต่มีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น และหนึ่งในจำนวนน้อยนี้ มีครอบครัวหนึ่งส่งเงินมาให้พ่อแม่แล้วเฉลี่ยเดือนละถึงหนึ่งแสนบาท และเมื่อปี 2532 ส่งผ่านธนาคารแห่งหนึ่งครั้งเดียวถึงหนึ่งล้านบาท...

ศาสนสถาน โรงเรียน และผู้นำชุมชน แต่เดิมเคยมีบทบาทต่อคนในบ้านน้ำจ้ำในระดับหนึ่งแต่บัดนี้ เห็นจะมีแต่โรงเรียนเท่านั้นที่กระมัง ที่พอจะเห็นแว้งและ เต็มเล็ดของเด็กสาวของหมู่บ้านน้ำจ้ำไม่ให้เข้าไปขายบริการทางเพศ แต่ก็เป็นการเห็นแว้งเพียงชั่วขณะหนึ่งเท่านั้น เพราะการเข้าสู่การขายบริการทางเพศ มักมีเงื่อนไขหลายอย่างมาประกอบกัน เช่น ความยาก ได้ยากมีของพ่อแม่เด็ก การได้เห็นตัวอย่างที่หุหุราและใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยจากพวกกรุพี่ที่เคยไป การเกลี้ยกล่อมของพ่อเลี้ยงในหมู่บ้าน หรือความยากจนจากการไม่มีที่ทำกิน เป็นต้น

วัดในบ้านน้ำจ้ำแทบจะ ไม่มีบทบาทหยุดยั้งการเข้าสู่การขายบริการทางเพศของอุบาสิกานูเียววัย ได้เลย ถึงแม้บ้านน้ำจ้ำจะมีวัดถึง 2 วัด และสำนักสงฆ์ถึง 2 แห่ง ก็ตาม ทั้งนี้เพราะเจ้าอาวาสที่มีอยู่ 2 วัดนี้ เป็นเพียงพระที่ประกอบกิจเพียงแต่ ฉันท จำวัด และวันนินต์สวดในงานต่าง ๆ เท่านั้น ส่วนอีกวัดหนึ่ง ก็เป็นพระที่บวชเมื่อยามแก่ ซึ่งยังไม่ซึ่งในพระธรรมวินัยพอจะสอนชาวบ้านได้ ประกอบกับการบวชยามแก่ั้น คนภาคเหนือมีความเชื่อว่า คน ๆ นั้นหมดหนทางที่จะทำมาหากินในเพศคฤหัสถ์อีกแล้ว ความนับถือที่มีต่อพระรูปนั้นย่อมมีน้อย

และแน่นอนทั้ง 2 วัด และ 2 สำนักสงฆ์ ต่างก็อยู่ได้และสร้างศาสนสถานต่าง ๆ ด้วยเงินที่มาจากผ้าป่า "กรุงเทพฯ - บ้านน้ำจ้ำ" ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น จึงไม่แปลกเลยที่บ้านรอบ ๆ วัดบ้านน้ำจ้ำจึงเป็นบ้านของผู้หญิงที่เคย และกำลังขายบริการทางเพศมากที่สุดพื้นที่หนึ่ง ในหมู่บ้าน

และไม่แปลกอีกเช่นกัน ที่เจ้าอาวาสวัดหนึ่งในตัวอำเภอดอกคำใต้ ถึงได้พูดว่า "เพราะศรัทธาบ้านเขามันไปกรุงเทพฯ นั่นก็ วัดถึงแบ่งอะหยิ่งบ่เสี๊จ"

ในส่วนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นับเป็นตัวส่งเสริมให้ลูกบ้านเข้าสู่การขายบริการทางเพศที่ผิดในบรรดาผู้นำหมู่บ้านทั้งหลาย เพราะบางตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั่นเอง เป็นตัวแทน หรือ "พ่อเลี้ยง" หรือ เอเยนต์ในหมู่บ้าน โดยรับเงินเปอร์เซ็นต์จากเอเยนต์ใหญ่ที่กรุงเทพฯ รายละเอียด 1,500 - 2,000 บาท และถ้าเกิดมีปัญหาเกี่ยวกับเด็กสาวที่ถูกนำไปขาย เช่น เด็กหนีออกมาก่อนที่จะผ่านใช้หนี้หมด ผู้ใหญ่บ้านนั่นเองจะเป็นผู้ "เคลียร์" ให้กับเอเยนต์ใหญ่ การ "เคลียร์" นั้น มีตั้งแต่ส่งเด็กกลับเข้ากรุงเทพฯ เหมือนเดิม จนถึงโทษสูงสุด คือ ถูกฆ่า

และผู้ใหญ่บ้านบางหมู่ ของบ้านน้ำจ้ำ ยอมให้ลูกสาวเข้าสู่การขายบริการทางเพศ ทั้ง ๆ ที่ยังมีลูกผู้ชายซึ่งเป็นพี่อีกคนหนึ่งกำลังบวชเป็นสามเณรเรียนพระธรรมวินัยอยู่ในพระพุทธศาสนา.

ถ้าจะศึกษาถึงขบวนการของการบริการทางเพศแล้ว สิ่งที่จะขาดไม่ได้เลยนั่นก็คือ การเข้าไปศึกษาถึงครอบครัวต่าง ๆ ในหมู่บ้านน้ำจ๋า ทั้งประวัติ ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม และประสบการณ์อื่น ๆ ของครอบครัวนั้น

ในการวิจัยครั้งนี้ เราได้แบ่งการศึกษาครอบครัวทั้งหมด 15 ครอบครัว โดยแยกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทแรก คือครอบครัวที่ยังส่งลูกสาวชายบริการทางเพศอยู่ในปัจจุบัน ประเภทที่สอง คือครอบครัวที่ไม่ได้ส่งลูกสาวชายบริการทางเพศ และประเภทที่สาม คือครอบครัวที่เคยไปขายบริการทางเพศกลับมาแล้ว

ประเภทแรก ครอบครัวที่ยังส่งลูกสาวชายบริการทางเพศอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมี 6 ครอบครัว

1. ครอบครัวของแม่ใหญ่มา

เมื่อ 40 ปีก่อนแม่ใหญ่ กับพ่อใหญ่ ก็เหมือนกับคนอีสานทั่วไปที่มีปัญหาในเรื่องที่ทำกิน จึงตัดสินใจเดินทางเข้ามาอยู่บ้านน้ำจ๋าเพื่อแสวงหาที่ทำกินที่อุดมสมบูรณ์ บ้านเดิมของแม่ใหญ่ กับพ่อใหญ่อยู่ จังหวัดอุตรธานี เมื่อเข้ามาอยู่บ้านน้ำจ๋า ชีวิตและความเป็นอยู่ อยู่ในชั้นยากจน จนในบางครั้งต้องขอข้าวจากญาติ ๆ มานั่งกิน และเช่าที่นา เพื่อเลี้ยงชีพ

แม่ใหญ่กับพ่อใหญ่มีลูกสาว 3 คน และลูกชายอีก 1 คน ลูกสาวคนโตชื่อ นก เคยแต่งงานกับชายในหมู่บ้านมาก่อน ต่อมาได้เลิกร้างกัน ประมาณปี 2527 เดินทางเข้ากรุงเทพฯ และเข้าสู่การขายบริการทางเพศได้ประมาณ 2 ปี นก จึงได้พบเพื่อนคนหนึ่งและชวนกันเดินทางไปประเทศญี่ปุ่น 2 ปีต่อมา นกเขียนจดหมายให้น้องคนที่สอง คือ ไก่ ให้เดินทางตามไปหาที่ญี่ปุ่น ส่วนน้องคนที่สาม ชื่อ ก๊ก ได้แต่งงานกับหนุ่มในหมู่บ้าน หลังจากที่เคยเข้าสู่การขายบริการทางเพศมาแล้ว และขณะนี้ทำมาค้าขายอยู่ที่บ้านกับสามี ส่วนน้องชายคนสุดท้ายชื่อ น้อย ได้เดินทางตามพี่สาวไปอยู่ที่ญี่ปุ่น เมื่อปีที่แล้ว

ลูกสาว 2 คน และลูกชาย 1 คน ของแม่ใหญ่และพ่อใหญ่ที่อยู่ญี่ปุ่น นับตั้งแต่เดินทางออกจากบ้านไปแล้วถึงปีนี้รวม 7 ปี ยังไม่เคยกลับมาเยี่ยมบ้านเลย ได้แต่ส่งเงินมาให้ทางบ้าน ครั้งละไม่ต่ำกว่าหนึ่งแสนบาท เป็นเวลาบ่อยครั้ง โดยเฉพาะในเดือนเมษายน 2532 ลูกสาว 2 คน ได้ส่งเงินมาให้ทางบ้าน โดยผ่านธนาคารแห่งหนึ่งในอำเภอมากถึงหนึ่งล้านบาท

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครอบครัวของแม่ใหญ่และพ่อใหญ่นี้ จะใช้ชีวิตและความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่สร้างบ้านใหม่หลังใหญ่โต แต่จะใช้เงินที่ลูกสาวส่งมาให้ ส่วนใหญ่จะซื้อที่ดิน จนขณะนั้นพบว่า ครอบครัวนี้มีที่ดินมากที่สุดที่ในหมู่บ้าน คือทั้งที่ดินปลูกสร้างและที่นาประมาณ 100 ไร่

แม่ใหญ่จะเป็นผู้นำในด้านความเป็นอยู่ของครอบครัวสูงกว่าพ่อใหญ่ วัดหรือโรงเรียนมาขอความช่วยเหลือ แม่ใหญ่จะให้การช่วยเหลือทันที และขณะนี้เป็นโยมอุปถัมภ์ที่สำคัญของสำนักสงฆ์ที่ตั้งอยู่ริมตอโย ใกล้หมู่บ้าน 8 ส่วนพ่อใหญ่จะเป็นคนเฝ้าบ้าน ๓ ทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ตามบ้านเรือนของตนเอง

ต่อที่ขณะที่ลูกสาวของแม่ใหญ่และพ่อใหญ่ ไปขายบริการทางเพศเช่นนี้ ญาติผู้ใกล้ชิดกับครอบครัวนี้ ได้กล่าวว่า น้อยนงค์ที่คนอีสานที่อยู่บ้านน้ำจ้ำจะส่งลูกสาวไปขายบริการทางเพศ คนที่ไปนั้นแสดงว่าเป็นคนที่ "เลว" ในสายตาของพี่น้อง นั่นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ลูกสาวของครอบครัวนี้ ไม่กลับมาบ้านเลยตั้งแต่เดินทางเข้าสู่การขายบริการทางเพศ

2. ครอบครัวของน้อยทอง

น้อยทองตั้งครอบครัวอยู่ที่หมู่ 4 เต็มน้อยทอง ไม่ใช่คนบ้านน้ำจ้ำแต่เป็นคนที่มา จากอำเภอเมืองพะเยา การที่ได้มาแต่งงานกับ ศรี ภรรยาในปัจจุบัน น้อยทองได้มาช่วยญาติซึ่งเป็น สล่า (ช่าง) มารับเหมาก่อสร้างบ้านหลังหนึ่งในบ้านน้ำจ้ำ น้อยทองเคยบวชเป็นสามเณรที่บ้านเดิมมาก่อน เมื่อแต่งงานกับศรี มีลูกสาวด้วยกัน 2 คน คือ ดา กับ รัก และมีลูกชาย 1 คน ชื่อ เด็กชายเก้

ดา ลูกสาวคนโต ขณะนี้อายุได้ 20 ปี จบการศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้เข้าสู่การขายบริการทางเพศโดยผ่านทางแม่เลี้ยงในหมู่บ้าน เมื่อปี 2528 ดาเคยอยู่กับผู้ชายชาวซอฯ มาครั้งหนึ่ง ภายหลังผู้ชายได้ กลับประเทศของตน และไม่มาอีกเลย ดาจึงขายบริการทางเพศอยู่ในสำนักของเอ.เอนต์แถวสุทธิสาร ระยะเวลา ดาเริ่มจะดื่มสุราและติดยา "ฮอป" ซึ่งถือว่าเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่ง ที่ผู้หญิงเมื่อได้กินไปแล้ว จะมีความสุขกับผู้ชายที่มาช่วยบริการและมีความขยันที่จะรับแขกให้ได้มาก ๆ ราย

และในปี 2530 ดา ก็ได้ชักชวนน้องสาวชื่อ รัก เข้าสู่การขายบริการทางเพศด้วย รัก ออกจะเป็น คนที่โชคดีที่ได้พบกับ นักศึกษามหาวิทยาลัยของซอฯ พอปี 2533 ทั้งสองได้แต่งงานกันอย่างเอิกเกริกที่ บ้านน้ำจ้ำ โดยพ่อแม่ต่างก็เชิญแขกเหรื่อมาร่วมงานมากมาย พร้อมกับมีการฉายภาพยนตร์จนสว่าง และมีการเข้าเฝ้าเคลื่อนที่ ให้แขกได้เดินกันอย่างสนุกสนานทีเดียว

การที่ รัก ได้มีโอกาสมาแต่งงานและอยู่กับบ้านจนถึงปัจจุบันนี้ ก็เพราะ รัก ได้รับอิสระจาก เอเยนต์ที่กรุงเทพฯ โดยสามีชาวซาอุฯ ได้นำเงินไปไถ่ตัวออกมา เป็นจำนวน 100.000 บาท

เมื่อเกิดสงครามอ่าวเปอร์เซีย สามีของรัก ได้เดินทางกลับประเทศ เพื่อไปเป็นทหาร พอสงครามอ่าวสงบลง เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา (2534) สามีได้เดินทางกลับมาอีกครั้ง แต่อยู่ได้เพียง 15 วัน เพราะมีปัญหาเรื่องวีซ่าของไทยและประเทศซาอุฯ

นับตั้งแต่ ดา และรัก เข้าสู่อายุขัยบริการทางเพศ ครอบครัวของน้อยทอง ก็เริ่มมีเงินใช้อย่างพุ่มเฟือย ซึ่งแต่เดิมนั้น ฐานะของครอบครัวนั้นก็ถือว่าพอมีพอกิน คือมีนาถึง 10 ไร่ น้อยทองเริ่มจากซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในบ้าน (ตู้เย็น พัดลม โทรทัศน์ และเครื่องเสียง) ปี พ.ศ. 2533 ได้สร้างบ้านสองชั้นหลังใหญ่ รูปทรงทันสมัย และซื้อรถปิคอัพอีก 1 คัน

น้อยทอง เมื่อมีเงินที่ลูกสาวส่งมาให้ใช้ และมีรถปิคอัพให้ขับ ก็เริ่มจะเที่ยวเตร่ เล่นการพนันและมีเมียบ่อย เมื่อครั้งที่สามีของ รัก ต้องไปรบที่ประเทศซาอุฯ ฐานะทางการเงินออกจะร่อยหรอ รัก ถึงกับบอกว่า ต้องเอาสร้อยคอ แหวน ไปจำนำเพื่อมาใช้จ่ายภายในบ้าน พอสามีกลับมาเมื่อเมษายนนี้ รัก ก็นำเงินของสามีไปไถ่สิ่งของเหล่านั้นออกมาหมดแล้ว

น้อยทอง มีความรู้สึกว่าจะรักลูกสาวคนที่สองมากกว่าลูกสาวคนแรก ทั้งนี้เพราะ รัก มีสามีเป็นฝรั่งเป็นฝา และเป็นชาวซาอุฯ ที่พอจะมีเงินให้ใช้จ่ายได้ดีกว่า ดา ที่ยังไม่มียี่ห้อหลักแหล่งที่แน่นอน เมื่อครั้งที่สามีของ รัก เดินทางกลับประเทศ ได้ถามน้อยทองว่า ถ้าลูกเขยไม่กลับมาเมืองไทยอีก จะมีความรู้สึกอย่างไร น้อยทองตอบว่า ก็จะเป็นการดี และไม่เห็นเป็นอะไร เพราะเขา (น้อยทอง) ก็ได้เกือบจะทุกสิ่งทุกอย่างจากลูกเขยคนนั้นแล้ว

ส่วน ศรี ผู้เป็นแม่ของ ดา และรัก ดูจะห่วงและสงสารลูกสาวมากกว่าน้อยทอง ถึงแม้ว่าที่ดอจะมีทองเส้นโต และที่ข้อแขนจะมีสร้อยข้อมือเส้นงามก็ตาม.

3. ครอบครัวของ นง

นง เป็นเด็กสาวที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 15 เป็นลูกสาวคนเดียวของพ่อแม่ ที่มีฐานะปานกลาง พ่อเป็นคนจังหวัดแพร่ ส่วนแม่เป็นคนจังหวัดชัยภูมิ และขณะนั้น แม่เคยมีสามีซึ่งมีอาชีพเป็นครูมาก่อน เมื่อแต่งงานกับพ่อที่บ้านน้ำจ้ำ ทั้งสองมีลูก 1 คน เป็นหญิงคือ นง อายุ 24 ปี

ตอนแต่งงานกันครั้งแรก พ่อแม่ของ นาง ออกจะยากจน เพราะ ไม่มีที่ทำกิน ต้องหาเช่านาของ คนอื่นทำมาหาเลี้ยงชีพ ปัจจุบันนี้พ่อแม่ของ นาง มีนาเป็นของตนเองแล้ว และที่บ้าน ได้เปิดร้านค้าขายของ ขำ เล็ก ๆ น้อย ๆ

นาง จบประถม 4 อยู่ช่วยพ่อแม่ทำงานที่บ้านถึง 3 ปี ต่อเมื่อ นาง เข้ามาเรียนเสริมสวยที่ร้าน ชไมพร ในตัวอำเภอดอกคำใต้ และได้พบกับ หล้า ซึ่งเป็นเจ้าของร้าน แต่เบื้องหลังของหล้าคือเอเยนต์ ส่งผู้หญิงเข้าสู่การขายบริการทางเพศนั่นเอง หล้า เกลี่ยกล่อม นาง โดยพูดถึงความหรูหรา การมีเงินใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย และการมีโอกาสดูจะได้พบสามีที่ร่ำรวย เมื่อเข้าไปขายบริการทางเพศ จน นาง เห็นดีเห็นงามไปด้วย

นาง ไปขออนุญาตพ่อแม่ ตอนแรกพ่อแม่ห้ามปราม แต่เพราะครอบครัวนี้เคยเลี้ยงลูก คือ นาง อย่างตามใจทุกอย่างเพราะเป็นลูกสาวคนเดียวของครอบครัว นาง อยากจะได้อะไร ก็ซื้อหามาให้ ไม่เคยดูค่า เข้มงวด เปิดโอกาสให้ลูกสาวได้เที่ยวเตร่อย่างเสรี

พ่อแม่ของ นาง ซึ่งรักลูกสาวคนนั้นมากได้กล่าวว่า มีความเป็นห่วง ไม่อยากจะให้ไปอยู่ไกลจาก อ้อมอก ถึงจะยากดีมีจนอย่างไร ก็อยากให้อยู่ด้วยกันอย่างพร้อมหน้าซึ่งเป็นความอบอุ่นของครอบครัว แต่ เมื่อลูกมันสมัครไปเอง และก็เป็นไปแล้ว จึงต้องตัดใจด้วยความขมขื่น เพียงแต่ทุกวันนี้ได้แต่ไหว้วอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ให้ลูกกลับมาบ้านทุกคืน

4. ครอบครัวของ ยา

ยา เป็นเด็กสาวที่มีร่างกายใหญ่โต เกินอายุ ทั้ง ๆ ที่ปีนี้ ยา มีอายุเพียง 14 ปี พ่อของยา เป็นคนบ้านน้ำจ้ำ แต่แม่เป็นคนในตัวอำเภอดอกคำใต้ ครอบครัวนี้มีลูกเพียง 2 คน คือ ยา และ น้องชายซึ่งขณะนี้กำลังบวชเรียนอยู่โรงเรียนในตัวเมืองพะเยา

ยาไม่ได้จบประถมปีที่ 6 อย่างกับเพื่อน ๆ ทั้งนี้ก็เพราะการเป็นคนที่มีร่างกายโตผิดปกติตนเองจึงเป็นที่ล้อเลียนของเพื่อน ๆ ในภาคเรียนที่ 2 ของการศึกษา 2532 ยาไม่ยอมไปโรงเรียนถึงแม้ว่าครูและพ่อแม่จะอ้อนวอนหรือบังคับก็ตามหลังจากออกจากโรงเรียนมาอยู่ที่บ้านจึงเริ่มจะเข้าไปมีวสุมกับผู้หญิงที่ไปขายบริการทางเพศเมื่อเขาเหล่านั้นกลับมาบ้านในเทศกาลต่าง ๆ

และในปี 2532 นั้นเอง ยา ได้เดินเข้าหา แม่เลี้ยงในหมู่บ้าน ขอให้ส่งตัวเขาเข้ากรุงเทพฯ เพื่อขายบริการทางเพศอย่างเพื่อน ๆ ท่ามกลางเสียงทัดทานจากพ่อแม่ โดยเฉพาะพ่อของ ยา ซึ่งเป็นถึงผู้ใหญ่บ้าน ของหมู่ที่ 4 ของบ้านน้ำจ้ำ

เพราะเคยเลี้ยงลูกแบบตามใจทุกอย่างของพ่อแม่ โดยเห็นว่า ยา เป็นลูกสาวคนเดียวของครอบครัวนั่นเอง การกีดกันของพ่อแม่จึงไม่ได้ผล ทั้ง ๆ ที่ ยา ไม่ใช่เป็นเด็กหญิงที่มีร่างกายสวยงามแต่อย่างใด และออกจะเป็นเด็กหญิงที่ขี้ริ้ว ขี้เหร่ อีกซ้ำไป

ขณะนี้ ยา ชายบริการทางเพศอยู่จังหวัดชุมพร เมื่อปี 2533 เคยส่งเงินมาให้พ่อแม่ครั้งหนึ่งเป็นเงิน จำนวน 30,000 บาท ซึ่งเงินจำนวนนี้พ่อแม่นำไปซื้อนาและวัวคู่หนึ่ง

5. ครอบครัวของ น้อย และ เล็ก

น้อยและเล็ก เป็นลูกสาวของพ่อแม่ ที่มีพี่น้องถึง 4 คน คนโตเป็นชายขณะนี้เป็นตำรวจอยู่จังหวัดนนทบุรี ส่วนน้องคนสุดท้ายเป็นหญิง กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 3 ของโรงเรียนในตัวอำเภอ พ่อของน้อยและเล็ก เป็นคนในตัวอำเภอตกค่าใต้ ส่วนแม่เป็นคนจังหวัดแพร่

ขณะนี้ น้อยมีอายุ 25 ปี ส่วนเล็กมีอายุ 20 ปี ทั้งสองเข้าสู่งานขายบริการทางเพศเมื่อปี พ.ศ. 2528 โดยที่พ่อแม่เต็มใจที่จะส่งลูกสาวทั้งสองเข้าสู่งานขายบริการทางเพศ เพราะเห็นว่าจะทำให้ฐานะของครอบครัวซึ่งยากจนจะดีขึ้น น้อย และ เล็ก เริ่มการขายบริการทางเพศจากกรุงเทพฯ ก่อน แล้วย้ายไปอยู่ที่หาดใหญ่ พอถึง ปี 2532 เล็กได้เดินทางไปประเทศญี่ปุ่น แต่ขณะนี้ได้เดินทางกลับมาแล้ว และคิดว่าถ้ามีโอกาสก็จะเดินทางไปอีก เพราะที่ญี่ปุ่น รายได้ดี ขณะที่อยู่ญี่ปุ่นนั้นสามารถส่งเงินมาให้พ่อแม่ครั้งละมาก ๆ ถ้าเขาเก็บเงินได้ก้อนหนึ่ง คิดว่าจะเลิกอาชีพนี้ จะขอเปิดร้านเสริมสวยต่อไป

ส่วนพี่ชายที่เป็นตำรวจอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี ในส่วนตัวเขาเองก็มีความห่วงใยน้องสาวอยู่บ้าง แต่ความผูกพันระหว่างพี่น้อง ไม่มีความลึกซึ้งมากนัก เพราะพี่ชาย เมื่อเกิดมาแล้ว มีขายนำไปเลี้ยงจนส่งเสียได้เป็นตำรวจ

น้องสาวคนสุดท้ายที่กำลังเรียนชั้นมัธยมอยู่นั้น น้อยกับเล็ก ให้ทัศนะว่า ขณะนี้ครอบครัวของตนเองก็มีฐานะดีขึ้นแล้ว (มีนา 14 ไร่) ต้องการให้น้องเรียนหนังสือมากกว่า เพื่อจะได้มีงานทำในอนาคตโดยได้ส่งเงินให้น้องใช้เดือนละ 3,000 บาท ซื้อจักรยานยนต์ให้ 1 คัน เพื่อจะไปโรงเรียน ที่ไม่อยากจะให้น้องเข้าขายบริการทางเพศเหมือนกับตน ก็เพราะว่า พวกตนนั้น "มันล้าไปแล้ว" เห็นความทุกข์ยากและต้องเฝ้าใจรับแขกทั้ง ๆ ที่ตัวเองไม่มีความประสงค์เช่นนั้น ไม่อยากจะให้น้องได้ไปทนทุกข์เหมือนกับตนเอง ได้พบมา

และภายในเดือนมีนาคมที่ผ่านมา (2534) น้อยได้แต่งงานแล้วกับหนุ่มต่างบ้านที่อยู่ใกล้กันมีอาชีพรับจ้างขับรถไถ.

6. ครอบครัวของ บุษ

บุษ เป็นเด็กหญิงที่น่ารัก ขณะนี้อายุเพียง 16 ปี แม่ของบุษมักจะเอาอัลบั้มรูปของลูกสาวมาอวดกับ
ผู้ไปเยือนเสมอ รูปแต่ละแผ่น บุษ จะตะแคงตาต่าง ๆ ตามมุมห้องแคบ ๆ ที่มีแต่เตียงและตู้เสื้อผ้าที่ทำด้วย
พลาสติก ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นห้องฝึกของ บุษ เอง

แม่ของ บุษ เป็นผู้หญิงที่มีหน้าตาดีคนหนึ่ง รูปร่างอวบขาว อายุประมาณ 40 ปี มีพ่อหม้ายและชาย
แก่เมียเผลอหลายคนมาติดพันแม่ของ บุษ เป็นประจำ เพราะแม่อยู่บ้านที่เพิ่งซื้อใหม่เพียงคนเดียว

พ่อของบุษ เป็นคนอำเภอรอบนอก แต่ถูกลอบยิงตายเมื่อปี 2522 ส่วนแม่เป็นคนอำเภอบึงกาฬ ทั้งสองมีลูก
สาวเพียงคนเดียวคือ บุษ บกิติแล้ว บุษ เป็นเด็กหญิงที่เรียนหนังสือดีคนหนึ่ง เมื่อจบประถมปีที่ 6 อยากร
จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา แต่แม่ไม่มีเงินที่จะส่งเรียน จึงช่วยแม่ทำงานบ้านถึง 2 ปี

จนถึง ปี 2533 แม่เลี้ยงในหมู่บ้าน ได้เข้ามาเก็ลี่ยกล่อมเพื่อเข้าสู่การชายบริการทางเพศจน บุษ
ใจอ่อน จึงเดินทางเข้ากรุงเทพฯ พร้อมกับมีเงินจากแม่เลี้ยงก้อนแรกถึงมือของแม่ทันที 20,000 บาท
ขณะนี้แม่ได้นำเงินเหล่านี้ไปซื้อที่ดิน 1 แปลง และปลูกบ้านหลังเล็ก ๆ อีก 1 หลัง อยู่ปลายนาหัวบ้านดัง
กล่าว

แม่ของบุษเล่าว่า ตั้งแต่ลูกสาวไปทำงานที่กรุงเทพฯ ตัวเธอเองได้ไปเยี่ยมครั้งหนึ่ง เห็นสภาพ
ของลูกสาวก็อดสงสารไม่ได้ ขณะนี้ได้แต่คิดถึงลูกอยู่ (ที่มีคำว่า "อยู่" เพราะตอนคุยเป็นช่วงสงคราม
ไม่อยากให้ลูกมา) แต่ความจริงแล้ว บุษ กำลังไปเสริมจมูก กล่าวคือเมื่อกลับมาเที่ยวบ้านแล้ว จะมากิน
ของแสด จะทำให้แผลที่จมูกเน่าได้ เพราะการเสริมจมูกจะให้แผลบิตสนิท ต้องใช้เวลาถึง 6 เดือน

แม่ของบุษ เล่าอีกว่า ประมาณกลางเดือนเมษายนนี้ จะไปเยี่ยมลูกสาวอีกครั้ง เพื่อรับมาทำบัตร
ประชาชน และจะไปเอาเงินจากลูกสาวมาก่อนหนึ่ง เพื่อมาสร้างบ้านให้ถาวร เพราะขณะนี้ได้เก็บไม้สัก
ไว้บางส่วนแล้ว เมื่อสร้างบ้านเสร็จ ตัวแม่เองจะอนตายตาหลับ เพราะสมบัติเหล่านี้ได้เก็บไว้เป็นของ
ลูกหมด มันเกิดมาจากน้ำพักน้ำแรงของเธอเอง.

ประเภทที่สอง ครอบครัวที่ไม่ส่งลูกสาวไปขายบริการทางเพศ

1. ครอบครัวของ วาน

ครอบครัวของ วาน เคลื่อนย้ายมาจากภาคอีสานในปี 2519 ด้วยเหตุผลเพื่อหาที่ทำกินที่อุดมสมบูรณ์กว่าเดิม เข้ามาอยู่บ้านน้ำจ้ำถึง 15 ปี ด้วยความขยันขันแข็งในการทำงาน และเข้าแถวถางป่า หาที่ทำกิน ปัจจุบันเขามีที่นาถึง 20 ไร่ ครอบครัวของวาน นับว่าอยู่ในขั้นที่มีฐานะดี

วาน มีลูกสองคน เป็นชาย 1 หญิง 1 และเรียนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนในหมู่บ้าน วาน ให้ทัศนะในการเลี้ยงลูกว่า จะเลี้ยงดูแลอย่างใกล้ชิด จะส่งลูกทั้งสองเรียนหนังสือให้สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้

ส่วนเรื่องของการที่คนในสังคม หรือหมู่บ้านของตนส่งลูกสาวไปขายบริการทางเพศ อย่างมากมายนั้น วาน กล่าวว่า ส่วนตัวเขาเองคงไม่สนับสนุนอย่างนั้นโดยเด็ดขาด จะยากจนอย่างไรก็ไม่ส่งลูกสาวเข้าสู่การขายบริการทางเพศอย่างแน่นอน เชื่อว่าเงินที่ได้มาจากการขายลูกสาว คงจะไม่ใช้เงินที่น่าภูมิใจและถ้าลูกชายของตนเอง ไปแต่งงาน หรือติดพันกับผู้หญิงที่เคยไปขายบริการทางเพศมาแล้ว วาน จะตัดจากความเป็นพ่อลูกกันทันที

2. ครอบครัวของ จี

จี กับ ลัย ไม่ใช่ครอบครัวที่มาจากอีสาน แต่เป็นคนที่มาจากบ้านสันปันหมื่น ใกล้กับตัวอำเภอดอกคำใต้ ทั้งสองคนเข้ามาอยู่บ้านน้ำจ้ำ เพราะพ่อแม่มาตั้งรกรากที่นี้มาก่อน จี กับ ลัย เริ่มสร้างชีวิตคู่โดยการทำไร่ไถนา และต่อมาได้เปลี่ยนอาชีพเป็นเกษตรค้าขายของชำที่บ้าน ส่วนนายนให้คนอื่นเข้าทำไป

ชาวบ้านนับถือเขาทั้งสองมาก จะสังเกตได้จาก จี เคยได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้านมาครั้งหนึ่งเป็นเวลา 2 ปี ฐานะทางครอบครัวของทั้งสองคนนับว่าอยู่ในขั้นดี ครอบครัวนี้มีลูกชาย 1 คน และลูกสาว 2 คน ลูกชายคนโต ทำงานบริษัทอยู่ที่กรุงเทพฯ ส่วนลูกสาวคนที่ 2 หลังจากเรียนจบประถม 6 แล้ว ก็ช่วยพ่อแม่ทำงานอยู่ที่บ้าน ส่วนน้องสาวคนสุดท้อง ขณะนี้กำลังจะเรียนชั้น ม. 2

จี และ ลัย นิยจะเป็นคนรักความสงบ ชอบความยุติธรรม ไม่ชอบความฟุ้งเฟ้อ ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครอบครัว และลูกบ้าน เขาไม่ชอบเล่นการพนัน และไม่ส่งเสริมการขายบริการทางเพศของคนในหมู่บ้านเลย

ต่อการเลี้ยงลูก จี๋ กล่าวว่า เราจะต้องดูแลลูกอย่างใกล้ชิด ขณะเดียวกันก็ให้เสรีในการศึกษา หรือการประกอบอาชีพ ส่วนการเลือกคู่ครองของลูก จี๋ กล่าวว่า ถ้าเขาชอบใคร ตัวเขาเองซึ่งเป็นพ่อก็ไม่รังเกียจ และเขาเชื่อว่า วิธีการแก้การขาดบริการทางเพศที่มีอยู่อย่างมากในหมู่บ้านน้ำจ้ำขณะนี้ จะต้องแก้ที่การศึกษา

3. ครอบครัวของ วี

วี และ ทา เป็นครอบครัวที่มาจากภาคอีสาน บ้านนาทวี ตำบลสงฆ์เปลือย อำเภอเขาวัง จังหวัด กาฬสินธุ์ ที่เดินทางเข้ามาอยู่บ้านน้ำจ้ำก็เพราะความแห้งแล้งของภาคอีสานช่วงปี 2519 เป็นต้นมาและ การที่ไม่มีที่ดินทำกินนั่นเอง พ่อแม่ของ วี และ ทา จึงเดินทางมาบ้านน้ำจ้ำ เพื่อหาที่ดินทำกิน

ครอบครัวนี้มีลูกสองคน คนโตเป็นผู้หญิงอายุ 18 ปี เคยเรียนและเข้ารับการฝึกฝนอาชีพที่ศูนย์ฝึก อาชีพในหมู่บ้าน ส่วนลูกชายคนสุดท้อง กำลังเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2

วี เป็นคนที่ชาวบ้านนับถือคนหนึ่ง รักความสงบ ไม่ชอบการเที่ยวเตร่โดยปล่อยเวลาว่างให้เสีย ประโยชน์ มีฝีมือในการจักสานเครื่องใช้ต่าง ๆ ไม่ฟังเพื่อน ถ้ามีเงินจะเก็บออมไว้ซื้อที่ดินเพื่อทำมาหากิน จนปัจจุบันเขามีที่ดิน 15 ไร่

แนวทางการเลี้ยงลูกของ วี นั้น เขาจะต้องอบรมลูกตามแบบประเพณีไทย และดูแลอย่างใกล้ชิด จะเปิดโอกาสให้ลูกเที่ยวได้เฉพาะเทศกาลสำคัญเท่านั้น ไม่พอใจเป็นอย่างยิ่งถ้าลูกไปคุยกับเพื่อนรุ่น เดียวกันที่เคยไปขายบริการทางเพศ และพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ลูกเลือกคู่ครองอย่างเสรี ชอบจะให้ลูก เลือกรับกับคนที่มาจากอีสานเหมือนกันโดยเฉพาะคน "ภูไท" ส่วนการให้การศึกษาแก่ลูกนั้น จะส่งแค่จบ การศึกษาภาคบังคับเท่านั้น ถึงจะเรียนสูงขึ้นไป ก็ทำทำงานราชการยาก

4. ครอบครัวของ ไบ

ไบ กับ นาง เป็นครอบครัวที่มาจากอีสาน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น เมื่อปี 2500 ด้วย สาเหตุของความแห้งแล้ง และไม่มีที่ทำการ ไบ และนาง มีลูก 2 คน คนโตเป็นผู้หญิง อายุ 18 ปี ขณะนี้ ไปทำงานเป็นช่างเสริมสวยในร้านของญาติที่จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนลูกคนเล็ก เป็นผู้ชาย กำลังเรียนหนังสือ อยู่ชั้นประถมปีที่ 4

ครอบครัวของ ไบ นับว่าฐานะอยู่ในชั้นปานกลาง มีที่ทำกินประมาณ 10 ไร่ เมื่อเลวีจจากฤดู ทำนา ไบ จะเดินทางเพื่อหางานทำที่กรุงเทพฯ ส่วน นาง จะเข้าร่วมกับกลุ่มแม่บ้านเพื่อทอผ้า และทำหมอน

ต่อคำถามที่ว่า อยากจะให้ลูกเข้าสู่การขายบริการทางเพศหรือไม่ ไบ บอกว่าไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง ขอมทุกซ์ยากดีกว่าที่จะเห็นภาพลูกถูกนำไปขาย ส่วนแนวทางการเลี้ยงลูกนั้น เขาจะดูแลอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะลูกผู้หญิง ซึ่งเสี่ยงต่อชื่อเสียงที่จะเข้ามาสู่พ่อแม่และญาติ ๆ และถ้าลูกสาวจะเลือกคู่ครองควรที่จะได้รับความเห็นชอบจากพ่อแม่เสียก่อน สำหรับลูกชายนั้น แล้วแต่ความพอใจของเขา

ด้านการศึกษาของลูก ไบ กล่าวว่า เขาคงจะส่งลูกเรียนในชั้นสูงสุดที่มีเพียง ในหมู่บ้านเท่านั้นถ้าจะเดินทางไปเรียนยังถิ่นอื่น คงจะไม่ส่ง เพราะกลัวการล้นเบี่ยงในด้านค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

5. ครอบครัวของ แก้ว

แก้ว กับ แว่น เป็นคนในอำเภอดอกคำใต้ ปัจจุบันแก้ว มีอายุ 44 ปี เมื่อปี 2519 ได้เดินทางเข้ามาอยู่บ้านน้ำจ่า พร้อมด้วยลูก 3 คน คนโตเป็นผู้ชาย เรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 และกำลังเรียน มสธ. อยู่ในขณะนี้ คนที่สองเป็นชาย เพิ่งจบการศึกษามัธยมปีที่ 6 ของ โรงเรียนในอำเภอปลายปี่นี้เอง และคนสุดท้ายคือหญิงกำลังเรียนชั้นมัธยมปีที่ 2

แก้ว กับ แว่น มีอาชีพค้าขายของชำในหมู่บ้าน ฐานะค่อนข้างดี เพราะ แก้ว ไม่ใช่คนที่ชอบความฟุ้งเฟ้อ เหมือนกับคนพื้นเมืองทั่วไป บ้านที่อาศัยในปัจจุบัน ก็เป็นบ้านไม้เก่า ๆ

แก้ว กับ แว่น เลี้ยงลูกโดยเน้นเรื่องของการมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ประหยัด จะอนุญาตให้ไปเที่ยว หรือดูภาพยนตร์บ้างเป็นครั้งเท่านั้น ไม่อยากให้ลูกคบเพื่อนที่ไม่ดี

ต่อคำถามที่เห็นคนเมืองตัวชนส่งลูกสาวไปขายบริการทางเพศ แก้ว กับ แว่น กล่าวว่า พวกที่ไม่จริง ๆ นั้น ความจริงไม่ได้ยากจนเลย จะเป็นพวกที่มีฐานะปานกลาง และบางครอบครัวมีฐานะดีอีกซ้ำไป สาเหตุที่เขาไปกันนั้น แก้ว กล่าวว่า เพราะพ่อแม่ต้องการให้ไปเพื่อความมีหน้ามีตา หรือไม่ได้ก็มันอยากไปเอง ซึ่งภาษาเหนือเรียกว่า "คนเข็น" และสาเหตุสุดท้าย คือการได้เห็นตัวอย่างของพวกที่ไปขายแล้วกลับมา ต่างก็มีเงินมีทองทำตัวเด่นกว่าคนอื่น และใช้จ่ายเงินของพ่อแม่

6. ครอบครัวของ เวส

เวส และ ทิน เป็นคนจังหวัดขอนแก่น เดินทางมาพร้อมกับพ่อแม่ ในปี 2500 เข้ามาหาที่ทำงานในหมู่บ้านน้ำจี่ ด้วยความขยันขันแข็งของครอบครัว จึงทำให้ เวส และ ทิน มีฐานะทางครอบครัวอยู่ในชั้นดี ให้อาศัยชีวิตด้วยการตวันอบายมุขทุกประเภท ทำตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน จนเป็นที่ยอมรับนับถือของคนบ้านน้ำจี่คนหนึ่ง ขณะนี้ เวส และ ทิน มีที่นาทำกินประมาณ 15 ไร่

เวส และ ทิน มีลูก 2 คน คนแรกเป็นผู้หญิง จบประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อปี 2532 และได้ช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพทำนาที่บ้าน ส่วนลูกชายคนเล็กกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ต่อทัศนคติของการเลี้ยงลูก เวส กล่าวว่า เขาเลี้ยงลูกโดยดูแลอย่างใกล้ชิด แม้แต่การแต่งกายของลูกก็ต้องให้ถูกกาลเทศะ ไม่ชอบให้ลูกสาวคบกับเพื่อนคนอื่น ๆ ส่วนการให้การศึกษากับลูก เขากล่าวว่าอยากจะให้เรียนสูง เหมือนกัน แต่ไม่อยากให้ไปเรียนในที่ไกล ๆ เพราะเป็นห่วง

1. ครอบครัวของ ด้า

ด้า กับ ชาว เป็นคนบ้านน้ำจี่มาแต่กำเนิด ขณะนี้ ด้า มีอายุได้ 45 ปี ส่วนภรรยาคือ ชาว มีอายุได้ 38 ปี ด้า เคยแต่งงานมาก่อน มีลูก 2 คน เป็นชาย 1 และหญิง 1 เมื่อเป็นหม้ายจึงมาแต่งงานกับ ชาว ซึ่งเคยไปขายบริการทางเพศที่กรุงเทพฯ แต่กลับมาอยู่บ้านได้ 7 ปี เมื่อชาว แต่งงานกับด้า มีลูกสาวด้วยกันคนหนึ่ง ขณะนี้มีอายุได้ 6 ปี กำลังเรียนโรงเรียนชั้นเด็กเล็กของบ้านน้ำจี่

ยามเมื่อ ชาว เข้าสู่การขายบริการทางเพศนั้น ไม่ประสบความสำเร็จในด้านเก็บเงินเก็บทองเท่าที่ควร ทั้งนี้ก็เพราะ ชาว เป็นคนชอบเล่นการพนัน ต้มสุราเป็นประจำ และใช้เงินอย่างสุรุ่ยสุร่ายเมื่อเลิกจากการขายบริการทางเพศแล้ว ชาว จึงมีฐานะยากจน ไม่มีไร่นา มีแต่ที่ดินผืนเล็ก ๆ และบ้านเก่า ๆ อาศัยอยู่เท่านั้น แต่นิสัยของการเที่ยวสนุกสนาน เล่นการพนัน และต้มสุรา ยังปฏิบัติเป็นประจำ

ลูกสาวของ ด้า ที่มีกับภรรยาเก่า คือ แดง ขณะนี้ได้เข้าสู่การขายบริการทางเพศ โดยการสนับสนุนของ ด้า กับ ชาว เพราะเขาให้ทัศนะว่า ความจริงเขาอยากจะให้ลูกเขาเรียนหนังสือเหมือนกัน แต่ไม่มีเงินจะส่งให้เรียน เมื่อลูกทั้งที่ไปแล้วคือ แดง และด้า ที่กำลังเรียนหนังสืออยู่ที่บ้าน จะไปขายบริการทางเพศ เขาก็ไม่ห้ามแต่อย่างใด เพราะเขาคิดว่ามันจะช่วยพยุงฐานะทางครอบครัวเขาให้ดีขึ้น

ขณะนี้ ด้า เริ่มจะทำตนเป็นเอเยนต์ในหมู่บ้านแล้ว โดยจะเสาะแสวงหาเด็กสาวในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงส่ง ไปสู่การขายบริการทางเพศที่จังหวัดชุมพร ซึ่งที่นั่นมี ยา ที่เป็นญาติเดียวกันขายบริการทางเพศอยู่ก่อนแล้ว

2. ครอบครัวของเยา

เยา เป็นคนบ้านน้ำจี่มาแต่กำเนิด ขณะนี้อายุได้ 28 ปี พ่อแม่เสียชีวิตหมดแล้ว โดยอาชีพเดิมของพ่อแม่ คือ ทำนา ส่วน เยา ได้เรียนหนังสือถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4

เมื่ออายุได้ 17 ปี เขา ก็ถูกเพื่อนชวนไปกรุงเทพฯ เพื่อขายบริการทางเพศ ประกอบด้วยใจ
ของ เขา เองก็อยากลอง และชื่อกิจกรรมงานา จึงเข้าสู่การขายบริการทางเพศที่กรุงเทพฯ ถึง 5 ปี
ปรากฏว่า เขา ไม่ประสบความสำเร็จในถนนสายนี้เท่าที่ควร เพราะ เขา ชอบดื่มสุรา ชอบเที่ยวเตร่
จึงไม่มีเงินเก็บเป็นก้อน

เมื่อไม่ประสบความสำเร็จ เขา จึงเดินทางกลับบ้านน้ำจ้ำ และได้แต่งงานกับ กิ่ง ซึ่งเป็นหนุ่ม
บ้านเดียวกัน จนปัจจุบัน ทั้งสองมีลูกด้วยกัน 2 คน กำลังเรียนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนในหมู่บ้าน

ขณะนี้ เขา นับว่าเป็นเอเจนต์ในหมู่บ้านคนหนึ่ง ที่มีบทบาทในการนำเด็กสาวที่อยากจะเข้าสู่การ
ขายบริการทางเพศ ให้เข้าไปอยู่ในเอเจนต์ใหญ่ในกรุงเทพฯ โดยคิดเปอร์เซ็นต์จากเอเจนต์รายละ
1.500 - 2.000 บาท ต่อคน

ต่อเรื่องของการขายบริการทางเพศ เขา กล่าวว่า ไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหายแต่อย่างใด ขอ
ให้ไปแล้วได้เงินมาใช้เป็นใช้ได้ และอนาคตถ้าลูกสาวของตนอยากจะไป ตนก็เต็มใจให้ไป

3. ครอบครัวของ ดี

ดี เป็นผู้หญิงที่มีหน้าตาดีคนหนึ่ง เดิมเธอไม่ใช่เป็นคนบ้านน้ำจ้ำ แต่เป็นคนในอำเภอเมือง ขณะนี้
ดี อายุได้ 28 ปี เคยแต่งงานมาแล้วครั้งหนึ่งกับหนุ่มบ้านเดียวกัน แต่อยู่กินกันได้เพียงปีเดียวก็หย่าร้าง
เพราะสามีไปติดผู้หญิงที่ขายบริการทางเพศ เมื่อครั้งเป็นทหารเกณฑ์

ดี มีพี่น้อง 5 คน เป็นหญิง 3 คน และเป็นชาย 2 คน จบการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 พ่อแม่มีอาชีพ
ทำนา พี่สาวของ ดี ได้เข้าสู่การขายบริการทางเพศมาก่อนแล้ว ระยะเวลาที่หย่าร้างกับสามีนั้น พี่สาวจึงชัก
ชวนให้ไปอยู่ด้วย ประกอบกับผิดหวังในชีวิตสมรส จึงอยากจะลองดู เมื่อเข้าสู่การขายบริการทางเพศที่
กรุงเทพฯ กับพี่สาวได้ 1-2 ปี ดี ก็ย้ายไปอยู่ที่สุโขทัย และขึ้นมาหาพี่สาวตามลำดับ ช่วงที่อยู่
หาพี่สาว ดี ได้พบกับหนุ่มเมืองเหนือคนหนึ่ง ซึ่งเป็นคนมีเงิน จึงได้ไถ่ตัวของ ดี ออกจากช่องที่หาพี่สาว
แล้วมาอยู่ด้วยกันในฐานะเมียน้อย

อยู่กันได้ไม่นาน สามีคนที่สองประสบความสำเร็จในด้านธุรกิจ และได้ทอดทิ้ง ดี อยู่คนเดียว ดี
จึงตัดสินใจเข้าสู่การขายบริการทางเพศอีกครั้งหนึ่ง แต่การขายบริการฯ ครั้งนี้ ดี ทำอย่างอิสระไม่
สังกัดสำนัก หรือ เอเจนต์ใด โดยเข้าแฟลตอยู่กับเพื่อน ๆ และนับเป็นระยะที่ ดี เก็บเงินเก็บทองได้ดี
ที่สุดตั้งแต่เข้าสู่การขายบริการทางเพศ

หลังจากนั้น เมื่อกัน ดี ก็แต่งงานอีกครั้งหนึ่งกับหนุ่มชาวสิงคโปร์ แต่อยู่กินกันได้เพียง 1 ปีก็เลิกกันไปแล้ว ดี จึงตัดสินใจกลับมาอยู่บ้านน้ำจ๋า

สุข เป็นผู้ชายที่มีฐานะดีคนหนึ่ง ในหมู่บ้านน้ำจ๋า เมื่อภรรยาตายไปได้ประมาณปีเศษ สุข จึงขอแต่งงานกับ ดี อยู่กินกันจนถึงปัจจุบัน

สุข กับ ดี นับเป็นครอบครัวที่มีฐานะดีมากของบ้านน้ำจ๋า มีบ้านหลังงาม ใหญ่โต มีรถตู้ และเครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพียงพร้อม

จากการสังเกตจะเห็นว่า ญาติของ ดี นับตั้งแต่พี่สาว และ หลานสาวแท้ ๆ เข้าสู่การขายบริการทางเพศกันหลายคน ดี ก็ไม่มีความรู้สึกต่อต้าน หรือเห็นดีเห็นงามแต่อย่างใด และสำหรับตนเองก็หยุดทุกสิ่งทุกอย่างของระบบการขายบริการทางเพศ

บทที่ 5 บทลงท้าย

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากบ้านน้ำจ๋า เราจะเห็นได้ว่า ขบวนการขายบริการทางเพศของคนหมูบ้านนี้ และคงจะมีส่วนคล้ายหมูบ้านอื่นในจังหวัดพะเยาด้วยว่า ในขณะนี้ คำว่า ผู้หญิงบ้านน้ำจ๋าถูกล้อลวงไป "สองใต้" เพื่อขายบริการทางเพศแทบจะ ไม่มีเหลืออีกแล้ว

จะมีแต่การลมครใจ และพอใจทั้งเด็กสาวเอง และพ่อแม่ของเด็กๆ ช้ามาแทนที่ จะเห็นตัวอย่างได้จาก เด็กหญิงคนหนึ่งของโรงเรียนบ้านน้ำจ๋า ที่มากล่าวกับครูตอนใกล้จะจบประมปีที 6 ว่า "ถ้าหนูได้ไปใต้จริง หนูจะซื้อของมาฝากครู" เป็นต้น หรือ คำกล่าวของเด็กหญิงอีกคนหนึ่ง ซึ่งปกติมีนิสัย "แค้น" อยู่แล้วพอครูพูดเล่น ๆ ว่า ถ้าประพฤติอย่างนี้ อีกหน่อยก็จะเป็นกระหรี่เท่านั้นแหละ เด็กสาวคนนั้นตอบว่า " ครูอุ๊ยไปเรื่อยหนูจะได้เป็น บั๊ได้เป็นบ๊อ" ซึ่งคำพูดเหล่านี้พอจะสะท้อนต่อเหตุการณ์ดังกล่าวได้

ปัญหาที่จะเกิดจากพวกเธออยู่บ้าง ในขณะนั้นก็คือ ทำอย่างไรจึงจะให้ลูกสาวเข้าอยู่ในเอเยนตักตี (ไม่ทำรุนแรง และไม่เบี้ยวเงิน) สามารถเก็บเงินส่งมาให้ทางบ้านมาก ๆ และจะเป็นความฝันอันสูงสุด ถ้าเธอสามารถเดินทาง ไปต่างประเทศ ซึ่งอาจจะ เป็นประเทศญี่ปุ่น เยอรมัน หรือสิงคโปร์

มีการพูดในปัจจุบันว่า ปัญหาที่จะป้องกันไม่ให้ผู้หญิงของตอกคำใต้ไปกรุงเทพฯ นั้น บัดนี้หมดไปแล้ว เพราะเธอเหล่านั้น ต่างก็อยากจะไปต่างประเทศกันมากกว่า บทพิสูจน์คำพูดนี้จะเห็นได้จาก ในขณะนี้ไม่เฉพาะแต่เด็กสาวหน้าตาเต๋อตา ลูกชาวนาเท่านั้นที่อยากจะไปต่างประเทศ ผู้หญิงที่มีการศึกษาสูง ๆ ได้แต่งงานจนเป็นหลักเป็นฐานแล้ว และเป็นข้าราชการ แต่ประสบปัญหาด้านครอบครัว เช่น มีหนี้สินรุงรัง สามีก็ยินยอมที่จะเลี้ยงลูกอยู่ที่บ้าน แล้วส่งเธอไปเป็น "แม่บ้าน" ในต่างประเทศเช่นกัน และกำลังกลายเป็นที่นิยมในขณะนี้

เพียงไม่กี่ปีที่ เธอไปเป็นแม่บ้านต่างประเทศ ครอบครัวของเธอก็จะกลับกลายเป็นครอบครัวที่มั่งคั่ง ภายในบ้านมีเครื่องอำนวยความสะดวกนานับประการ ลามีที่เคยเป็นข้าราชการตอกตอย ก็จะมีรถยนต์ขับไปทำงานร่างกายก็จะเต็มไปด้วยสร้อยคอและสร้อยข้อมือเส้นโต และมีเงินใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย

สำหรับบ้านน้ำจ๋า สภาพดังกล่าวบางอย่างได้เกิดขึ้นแล้ว และบางอย่างก็กำลังจะเกิดขึ้น บ้านน้ำจ๋า นับเป็นบ้านที่นาศึกษาแห่งหนึ่งของอำเภอดอกคำใต้ เพราะบางครั้ง บางพื้นที่ของบ้านน้ำจ๋าจะมีผู้คน คึกคัก รถจักรยานยนต์ของวัยรุ่น และรถยนต์วิ่งกันขวักไขว่ แต่อีกซีกหนึ่งของหมู่บ้านกลับมีผู้คนนั่งทำงาน จักสาน ทอผ้ากันอย่างเงียบ ๆ ได้ดูบ้าน หรือในขณะที่บางพื้นที่ พ่อแม่ญาติพี่น้องกำลังชื่นชมกับการ กลับมาของลูกสาวที่ "ล่องใต้" พร้อมกับสิ่งของแปลกตา แต่อีกพื้นที่หนึ่งกลับพาลูกสาวแบกจอบ แบกเสียม พากันเดินทาง เข้าท้องนา เพื่อพลิกดินปลูกกล้า เตรียมพร้อมฤดูทำนาที่จะมาถึง ในเดือนต่อไป

เหตุการณ์เหล่านี้มันเกิดขึ้นในบ้านน้ำจ๋า และมันเกิดขึ้นในเขตปริมณฑลเดียวกัน มีสิ่งแวดล้อม เหมือนกัน และไม่มีสิ่งใดที่มีอยู่แตกต่างกันอย่างลิบลับแม้แต่น้อย

และแน่นอน ในเหตุการณ์เหล่านี้ จะต้องมีส่วนลึก ๆ แฝงอยู่ที่เราจำเป็นจะต้องศึกษาในหลาย ประเด็น ได้แก่

ประเด็นแรก การที่มีคนเดินทางมาจากอีสาน และเข้าไปหากินในบ้านน้ำจ๋า นับตั้งแต่การเข้าไป แฉ้วกลางป่า ตัดไม้หรือยึดครองแม่ที่ตรงนั้นจะเป็น "จ๋า" หรือ "ขุนน้ำ" การบุกเบิกที่ดินที่รกร้าง ให้เป็นที่ นาหรือการ เก็บเงิน เก็บทองแล้วกว้านซื้อที่นาจากคนพื้นเมือง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนพื้นเมืองที่มา อยู่ก่อนไม่พอใจ และยากจนลง เพราะถูกแย่งการทำมาหากิน

คนพื้นเมืองปกติวิสัยเป็นคนชอบอยู่อย่างสบาย ไม่ค่อยจะมีความกระตือรือร้นมากนัก เพราะ ธรรมชาติมีแต่ความอุดมสมบูรณ์ ไม่จำเป็นจะต้องเก็บกักทุนทรัพยากรที่มีมากมายแต่อย่างใด

การที่คนอีสานเข้ามา พร้อมกับความขยันที่จะเก็บกักทุนทุกอย่างเอาไว้กินในวันนี้และวันหน้า เช่น การเก็บขุดแดงของคนพื้นเมือง ซึ่งจะเลือกเก็บเอาแต่ไซ่เท่านั้น ส่วนตัวมดจะปล่อยไป สำหรับ คนอีสานจะเรียก "มดแดงทั้งรัง" ไม่ให้เหลือ โดยเฉพาะเรื่องที่ดินที่เป็น "จ๋า" หรือ "ขุนน้ำ" ซึ่งคน พื้นเมืองนับถือ และสั่งสอนกันมาว่า มันมีผีคุ้ม หรือมีผีเจ้าที่ ไม่ควรเข้าใกล้ จึงไม่มีคนเข้าไปทำลาย หรือบุกรุก แต่สำหรับคนอีสานที่เข้ามาอยู่บ้านน้ำจ๋า "จ๋า" หรือ "ขุนน้ำ" เหล่านี้ จะถูกบุกรุกและเข้า ถือครองอย่างไม่เกรงกลัวผีเจ้าที่ ยิ่งความไม่พอใจอย่างเจ็บ ๆ กับคนพื้นเมือง ดังจะเห็นว่าคนพื้นเมือง ตั้งชื่อคนอีสานเหล่านี้ว่า "แมงแล้ง"

ประเด็นที่สอง อันสืบเนื่องมาจากประเด็นแรก จึงทำให้คนที่มาจากภาคอีสานเกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นด้วยสัญชาตญาณของการป้องกันตัว เพราะคนอีสานในหมู่บ้านน้ำจ้ำรู้ว่าพวกเขาอยู่ท่ามกลางคนพื้นเมือง และแปลกถิ่น ความเหนียวแน่นของการเกาะกลุ่มนั้น แทบไม่ต้องพูดถึงคนในหมู่ 8 ที่เรียกตัวเองว่า "ภูไท" เพราะหมู่บ้านนี้ต่างก็เป็นญาติกันแทบทั้งสิ้น แม้แต่หมู่ที่ 5 ซึ่งมีคนที่มาจากจังหวัดต่าง ๆ ของภาคอีสาน ก็ยังเกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นเช่นกัน ทั้ง ๆ ที่เขาเหล่านั้นไม่ได้เป็นญาติกันแต่อย่างใด

เพราะการเกาะกลุ่มของคนอีสานในบ้านน้ำจ้ำนั่นเอง จึงทำให้มีการสังเวย การนับถือพ่อใหญ่แม่ใหญ่ และคนมีอายุค่อนข้างสูง การที่ใครหรือครอบครัวใดทำไม่ดีเกิดขึ้น นั้นหมายถึงว่าความเสื่อมเสียจะต้องเกิดขึ้นไม่เฉพาะครอบครัวของตนเองเท่านั้น แต่มันจะเกิดขึ้นทั้งหมู่บ้านเลยทีเดียว

และมันจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนที่มาจากอีสาน ส่งลูกสาวเข้าสู่การขายบริการทางเพศมีจำนวนน้อยเพียงสองหมู่บ้าน (หมู่ที่ 5 และ 8) มี 5 ครอบครัวเท่านั้น เมื่อนำมาเทียบกับคนพื้นเมืองที่อยู่กัน 3 หมู่บ้าน (หมู่ที่ 4, 6 และ 10) มีจำนวนสูงถึง 106 ครอบครัว

และการเข้าสู่การขายบริการทางเพศของเธอนั้น ก็ไม่ได้ไปกันอย่างโจ่งแจ้ง แทบทุกรายได้หนีไปอย่างเรียบ ๆ และนับตั้งแต่เข้าสู่การขายบริการทางเพศแล้ว เธอไม่ยอมกลับเข้ามาในหมู่บ้านอีกเลย

ประเด็นที่สาม คือเรื่องของผู้หญิงที่เข้าสู่การขายบริการทางเพศของคนพื้นเมืองบ้านน้ำจ้ำ เท่าที่สังเกตจะเห็นว่ามียุตั้งตั้งแต่ 15 ปี และจะหยุดลงเมื่อมีอายุประมาณ 20 ปี หลังจากนั้น พวกเธอจะกลับมาที่บ้าน บางคนก็มาแต่งงานกับหนุ่มในหมู่บ้าน และบางคนก็ยกฐานะตัวเองเป็นเอเยนต์ในหมู่บ้านต่อไป

ส่วนประเด็นที่น่าสนใจว่า เมื่อใดเขาถึงจะเลิกการขายบริการทางเพศ หรือมีเพศานเท่าไรที่เขาควรพอใจที่จะเลิก จากการสังเกตและสอบถามเธอบางราย เธอตอบว่า จะเลิกขายบริการทางเพศก็ต่อเมื่อ 1. บ้านของเขามีเครื่องอำนวยความสะดวก (ตู้เย็น โทรทัศน์ พัดลม เครื่องเสียง วีดีโอ) พร้อมเสียก่อน 2. มีเงินสร้างบ้านให้พ่อแม่อยู่อย่างสบาย 3. มีรถปิคอัพ และ 4. มีที่ดิน

เพราะฉะนั้น เงินที่พวกเธอได้มาจากการขายบริการทางเพศไม่ว่าจะเป็นกี่ปีก็ตาม จะนำไปใช้จ่ายในสิ่งเหล่านี้.

อ. วิมล ปิงเมืองเหล็ก และคณะ
ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพะเยา
โรงเรียนพะเยาพิทยาคม (56000)